1928 SZEPTEMBER 25. SZERDA. Ára 10 fillér. XXXIII. ÉVFOLYAM. 216. SZÁM.

DEBRECZENI HÍRLAP

HAJDUFÖLD

Előfizetési ára helyben és vidéken 3 P, negyedévre 9 P. Egyes szám ára hétköznap 10 fillér, vasárnap 20 fillér.

FŐSZERKESZTŐ: THAN GYULA.

FELELŐS SZERKESZTŐ: VITÉZ KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY.

Szerkesztőség és nyomda: József kir. hg. u. 16. Telefon 348
Kiadóhivatal: Kossuth-utca 3., I. emelet. Telefonszám 141

Tek. Nemzeti Muzeumnak Budapest
Bérmentve.

A prágai millenium

(ln) Szó sincs róla: az ezeréves Magyarországgal nem könnyü konkurrálni. A milleniumi emlékek *törmelékei* ma is kisértenek s az incifinci kis utódállamok egyre viaskodnak a történelemmel. Szerbia Horvátországba kapaszkodik és belehazudja magát a kilencszáz esztendős horvát kulturába. A vlachusok panamáznak a történettel s, mint piszkos konkurrensek, tejet szopnak a mitológia anyafarkasából.

Hozzájuk képest a csehek már tizedrésznyit sem hazudnak: van nekik igazi történelmük. Jobban mondva: a keresztény egyházi kultura, mely Csehország területén a *germán* szellemet képviseli, szerves része a középkor történetének. Ez azonban a német katholicizmus egyházi kulturája és alig van köze a cseh nemzet belső életéhez.

Amikor azt olvassuk, hogy a „csehszlovák" köztársaság nemzeti milleniumot csinál Szent Vencel ezeresztendős fordulójából, Benes és Masaryk belehazudják államukat egy olyan históriai keretbe, melyet a cseh nemzet nem tudott sohasem kitölteni. Nem tudott azért, mert a *történelmi* Csehország, amelynek alapitója is egy Samo nevü *frank* lovag volt, egész a XV. századig, vagyis a Huszok és Ziskák koráig, épen a keretet szolgáltatta. A lényeg, tartalom, kultura, történelem: száz százalékban a germánoké. Amig a magyar nemzetnek Szent Istvánjai, Szent Lászlói és IV. Bélái vannak, addig a cseh történelem idegenből kér históriai segitséget: Cyrillt és Methódot Görögországból, honfoglaló hőst Galliából, történetet és kulturát Germániából. Amikor pedig eldicsekszik egy Szent Vencellel s egy Nepomuki Szent Jánossal, elfelejti, hogy *mindkettőt ő ölte meg* és ő avatta a római egyház mártir-szentjeivé. Miért? Mert ellenállott a keresztény kulturának és vele együtt a világtörténelemnek.

Kell-e fejtegetni, hogy Prága a *legelső német egyetemi város*, szintiszta vetülése a germán szerzetesintézménynek? Kell-e bővebben fejtegetni, hogy Csehország nacionalizmusa ott kezdődik, ahol a cseh fölkelők és később az ifju csehek négyszáz évig átkozódtak a prágai egyetemre?

A cseheknek mégis van történelmük, de ezt a történelmet országuk fekvésének: *helyzeti* előnyeiknek köszönhetik. Elsősorban a cseh ösök hordáinak, amelyek voltak oly szemtelenek, hogy feltolakodtak Középeurópába . . . Mi lett volna az 500 évre zsugorodó cseh „millenium"-ból, ha Holubárék ősei pár száz kilométerrel lejebb, mondjuk Albánia vagy Szerbia területén alapitanak hazát? Ha nem az egyháztól s nem a németektől, hanem görögkeleti kalugyerektől s bocskoros balkáni népektől kölcsönözték volna a „cseh" kulturát? És milyen szégyenfolt lenne a nevük abban a balkáni történelemben, ahol egyetlen erény a hősi vakmerőség? Mit kezdtek volna a *feltartott* kezekkel? . . .

Pusztán a véletlen müve, hogy Benes országa jubileumot ülhet. Ezeresztendős cécót egy tizéves uralom után. Az az ország, mely tiz rövid év alatt megtagadta a mások által készitett történetét. S mindez csak konkurrálás a magyar örtenet jogával. Históriai szemfényvesztés és panamázás a vereckei emlékmü magyar romjai fölött. Méghozzá sikerületlen fogás, mert van benne némi kis anakronizmus. Például az, hogy *Csehország tavaly ünnepelte tizéves fennállását, most pedig milleniumi kiállításokat rendez.*

Horvátország teljes függetlenitését kérik a Népszövetségtől a horvátok

A belgrádi diktatura uralma ujabb világháboruval fenyeget — Összeomlás előtt Jugoszlávia

London, szeptember 24.

A Manchester Guardián közli a zágrábi *Hrva* cimü lap főszerkesztőjének, Cillarnak nyilatkozatát a jugoszláv diktatura bünéiről, amelyeknek következtében a jugoszláviai politikai feszültség elérte tetőfokát. Jugoszlávia ma látszólag csendes, de ez csak a közeledő vihar előjele. A diktatura *célja egy pánszláv orthodox állam létrehozása, a mely az egész Balkán felett uralkodna.* Ez az állam a katonaság és rendőrség hatalmára épülne fel. Ezért zárják be az iskolákat, ezért épitik a vasutvonalakat és ezért tartanak fenn félmilliós létszámu hadsereget.

Mivel Belgráddal lehetetlen a megegyezés, a horvátok Genfhez fordultak és Vavelik halálratiélt politikus utján emlékiratot intéznek a Népszövetséghez, amelyben a horvátok elháritják a felelősséget a történendőkért, mert most már a legfenyegetőbb bonyodalmak következhetnek be. A krizist csak a horvát nép teljes függetlenitésével lehet elháritani.

A lap hosszasan kommentálja a nyilatkozatot és a legélesebben elitéli a jugoszláv diktaturát, amely képtelen volt egyetlen bevallott célját a jugoszláv egységet megvalósitani. Sohasem volt olyan nagy a veszély, mint most a 9 hónapi önkényuralom után. Jugoszlávia összeomlása azonban véres események nélkül elképzelhetetlen. A horvátok és macedónok csak felkeléssel vivhatnák ki függetlenségüket, de a bulgárok sem maradhatnának tétlenek macedón fajrokonaik szabadságharca közepette, viszont Franciaország, mint szövetséges sem maradna semleges, de Olaszország sem, mert Olaszország szövetségese Magyarországnak, amely országot Jugoszlávia nagy magyarlakta területektől fosztott meg. Jugoszlávia és Franciaország ellenzi a békeszerződés revizióját, ellenben Olaszország külpolitikájának sarkpontja a békerevizió, különösen Magyarország és Bulgária javára.

E két nagyhatalom a jugoszláv forrongás kitörése esetén nemzetközi bonyodalommá fejlesztheti az ügyet és sulyosan veszélyeztetheti Európa rendjét.

A cikk arra a következtetésre jut, hogy miután a Népszövetség képtelen érvényt biztositani a kisebbségi jogoknak, Anglia, mint érdektelen nagyhatalom vehetné kezébe a békités munkáját, azzal, hogy érvényt szerezne a kisebbségi védelemnek. Ezzel megoldást nyerne a Balkán probléma legégetőbb kérdése.

Radics István sirján tul is vádolja a belgrádi kormányt

Róma, szeptember 24.

A Giornale d'Italia ma reggel az első oldalon közli *Radics* István egy nyilatkozatát szószerinti szövegében, amelyet 1928 julius 24-én, tehát halála előtt két héttel tett a szkupstinában történt véres eseményekről. A lap ezzel a nyilatkozattal akarja megvilágitani a jugoszláviai politikai helyzetet és azt irja, hogy Radics István vallomása a haldokló sulyos vádja a belgrádi kormány ellen.

Polgárháboru tört ki Kinában

Egy szovjet által megfizetett kinai tábornok fellázadt a nemzeti kormány ellen — Moszkva a keletkinai vasut megszállásával fenyegetődzik

Az orosz-kinai konfliktus ügyében a helyzet teljesen bizonytalan. A nankingi nacionalista kormány még mindig ragaszkodik ahhoz, hogy az orosz és kinai delegátusok között tervbevett közvetlen tárgyalások csak abban az esetben indulhatnak meg, ha az orosz kormány elejti régebbi követeléseit és nem ragaszkodik ahhoz, hogy az 1924. évi egyezmény értelmében joga van követelni a vasutigazgatásban való részvételt. Japán forrásból származó jelentések szerint Karachan helyettes orosz külügyi népbiztos jegyzéket nyujtott át a mukdeni kormánynak, amelyben azzal fenyegeti meg a mandzsuriai hatóságokat, hogy a vörös hadsereg az orosz követelések visszautasitása esetén a keletkinai vasuttársaság valamennyi vonalát megszállja.

Belháboru tört ki Kinában

Csang-Fat-Kvai tábornok, aki a szovjet anyagi támogatásával fellázadt a nankingi kormány ellen, tovább nyomul előre serege élén. A lázadók Itu mellett elsüllyesztettek egy hajót, amely nacionalista csapatokat szállitott Hankauból. Csang-Fat-Kvai körtáviratot küldött szét egész Kinába és azt több tartományi kormányzó is aláirta. A lázadó hadvezér a táviratban hazaárulással és a legsulyosabb visszaélésekkel vádolja Csang-Kai-Seket és kormányát; a Kuo-Ming-Tang ujjászervezését sürgeti.

Csang-Kai-Sek Hankauból lázas sietséggel csapatokat és repülőgépeket küld a lázadás leverésére. Csang-Kai-Sek Bauer tábornok utódjává Kriebel bajor tábornokot alkalmazta maga mellett mint katonai tanácsadót.

Menekülnek az európaiak

Csang-Fat-Kvai és szövetségesének fölkelése jelentős kezdetü sikereket ért el. A fölkelőcsapatok egyrésze közvetlenül Nankinggal szemben, a Jankee-folyó tulsó partján, Pukalnál áll, ugyhogy ujabb siker esetén a fölkelők hatalmukba keritlhetik a fővárost. Icsagnál a kormánycsapatok vereséget szenvedtek és fogságba kerültek. Az amerikai és angol konzulátusok értesitik honfitársaikat, hogy legjobban cselekszenek, ha Hankauba utaznak el.

Harc kinai rendőrök és japán katonák közt

London, szeptember 24.

Tie-Hlingben, Mukdentől 40 mérföldnyire kinai rendőrök és japán katonák között összeütközés támadt.

Azután kinai rendőrök a japán vasuti őrséget támadták meg és hármat közülök sulyosan megsebesitettek. A japánok erre egy zászlóaljjal megrohanták a kinai rendőrlaktanyát és letartóztatták a verekedés főkolomposait.

MAGYARORSZÁG ALÁIRTA A HÁGAI EGYEZMÉNYT

Hága, szeptember 24.

Gajzágó László rendkivüli követ és meghatalmazott miniszter ma a magyar kormány megbizásából aláirta a hágai nemzetközi biróság alapszabályait módositó okmányt, valamint azt a jegyzőkönyvet, amely az Egyesült Államoknak hágai nemzetközi birósághoz való csatlakozásáról szól. Ezeket az okmányokat eddig negyvenkét állam irta alá.

—

A DIPLOMÁCIAI VISZONY FELVÉTELÉRŐL TÁRGYAL ANGLIA ÉS A SZOVJET

London, szeptember 24.

Henderson külügyi államtitkár ma délelőtt a külügyi hivatalban találkozott a párisi szovjetnagykövettel. A tanácskozás két óráig tartott és holnap délután folytatják. A bizalmas jellegü értekezletről hivatalos közlést nem adtak ki

—

ÖT PERCES SÖTÉTSÉG A VILLANYVILÁGITÁS JUBILEUMÁN

Newyorkból jelentik: Október 28-án lesz ötven esztendeje annak, hogy először gyulladtak ki az elektromos izzólámpák. Az Egyesült Államok egész területén nagy ünnepséget rendeznek ezen a napon, amelyre az államok minden jelentős egyéniségét meghivják. Edison egyetlen gombnyomással jelt fog adni Észak-Amerika valamennyi villanylámpájának eloltására és 5 perces sötétség emlékeztet majd arra, mit is jelent az emberiség életében az izzólámpa.

—

POLITIKAI HAJSZA EGY ERDÉLYI LAPSZERKESZTŐ ELLEN

Marosvásárhely, szept. 24.

Ma tárgyalja a törvényszék az itt megjelenő „Maros" cimü lap felelős szerkesztőjének, Sebestyén Lászlónak két államellenes izgatási perét. Sebestyén László ugyanis annakidején közölte a Marosban Bethlen István miniszterelnöknek a hősök emlékünnepén mondott beszédét, továbbá egy másik cikkben a magyar felsőház egyik határozatát, a következő cimen: A magyar felsőház felkéri a külügyminisztert, hogy akalmas időben tegyen lépéseket trianon revizíójáért.

—

NYUGDIJAZZÁK RÁTH ZSIGMONDOT, A KURIA MÁSODELNÖKÉT

Ráth Zsigmond, a kuria érdemes másodelnöke, néhány hónappal ezelőtt töltöte be 70-ik születésnapját. Illetékes helyen szóbakerült, hogy Ráth Zsigmondnak a törvényes rendelkezések következtében nyugdijba kell mennie. A kuria másodelnöke azt az óhajtását fejezte ki, hogy szeretne állásában maradni addig, amig az ötvenedik szolgálati évét betölti. E tárgyalások után minisztertanácsi döntés történt, amely szerint Ráth Zsigmond ötvenéves működésének betöltése után menjen nyugdijba. Ez az idő szeptember hó 28-án telik le.

—

EGYIPTOMI CSAPÁSOK INDIÁBAN

Bombay, szeptember 24.

Az árvizsujtotta Szind tartományban malária- és kolarejárvány lépett fel. A járvány nagy gyorsasággal terjed, bár a hatóságok minden óvintézkedést megtettek. Az árvizen és a járványon kivül a sáskavész is tovább pusztit a tartományban. A termés teljesen elpusztult s a járványsujtotta lakosság borzalmas éhinségnek néz elébe.

Vasuti katasztrófa Szibériában negyven halottal

Moszkva, szeptember 24.

A Moszkva-szibériai vasuton nyolcvan kilométernyire Irkusktól egy személyvonat kisiklott és a magas töltésről az Isim folyó által elárasztott mély területre zuhant. A borzalmas katasztrófának negyvenöt halottja és huszonhat sulyos sebesültje van. Az utasok között nagyszámu katona is elpusztult, akik utban voltak a kinai határ felé.

Zsidók és mohamedánok kölcsönös bojkottja Palesztinában

London, szeptember 24.

Jeruzsálemben szakadatlanul folyik a zavargások nyomainak eltakaritása. A külső rend helyreállt ugyan, de a két faj gyülölsége nem csillapodott. Még mindig előfordulnak lövöldözések és szurkálások. Zsidók és mohamedánok tovább folytatják a bojkottot egymás ellen.

A cionisták MacDonaldnál

London, szeptember 24.

MacDonald miniszterelnök tegnap hoszabb kihallgatáson fogadta Weizmann doktort, az ismert cionistavezért, aki különböző javaslatokat terjesztett be a miniszterelnöknek a palesztinai zsidó lakosság élet- és vagyonbiztonságának védelmére vonatkozóan. Weizmann dr mindenekelőtt arra kérte a miniszterelnököt, vigye keresztül a palesztinai rendőrség és a transzjordániai határőrség átszervezését olymódon, hogy a rendőrség és határőrség egyrésze zsidó rendőrökből és katonákból álljon. Weizmann dr ezenkivül a zsidó gyarmatositási politika aktiv támogatására kérte MacDonaldot.

Mással iratták parlamenti beszédeiket a szocialista képviselők

Pongrácz Jenő dr. ügyvéd pört indított a magyarországi szociáldemokrata párt ellen, előadva keresetében, hogy a párt többször megbizást adott neki a benyujtott törvényjavaslatok tanulmányozására és észrevételeinek irásba foglalására, hogy azt a párt képviselői azjai parlamenti felszólalásuk során használhassák. A kereset szerint az ügyvéd mindig eleget tett ennek a megbizásnak és előfordult, hogy az ő észrevételeit a párt egyes képviselői szóról-szóra elmondták a parlamentben. Egy ilyen „beszéd" ügyvédi honoráriuma fejében követel most Pongrácz a párttól 400 pengőt.

A párt a mai tárgyaláson azzal védekezett, hogy nem adott megbizást az ilyen munkákra, amelyek elvégzése egyébként Pongráczuak, mint a párt ügyészének kötelessége volt. A biróság bizonyitást rendelt el az ügyben.

Korlátlan lehetőségei vannak még a magyar külkereskedelmi mérleg m ejavitá ának

Legna yobb elle ségeinktől vásároljuk a legtö b árut

Hogy kereskedelmi mérlegünk passzivuma mennél jobban csökkenjen, egyrészt arra kell törekednünk, hogy behozatalunk redukálódjék, másrészt pedig, hogy kivitelünk fokozódjék. Annak, hogy a behozatalt minél jelentékenyebb mértékben visszaszoritsuk, több vonatkozásban olyan korlátai vannak, amelyekkel rövid időn belül alig tudhatunk megbirkózni. A behozatal csökkentése például a nyersanyagok egész sorára alig lehetséges, sőt egyes nyersanyagok behozatalának visszaesése feltétlenül hazai iparunk fejlődésének megakadását okozná. Másfelől lényegesen utjában állanak a behozatal csökkentésének azok a viszonyok is, amelyek nálunk a hitelélet vonatkozásában megállapithatók. Ismeretes, hogy különösen az árukereskedelem tulnyomó részben tőkehiánnyal küzd. A kérdésnek hivatott szakértői ismételten megállapitották, hogy mig a helyzet e téren lényegesebben meg nem javul, a külföldi áruhiteleket alig fogjuk csekélyebb arányban igénybe venni, mint a közelmultban.

Nem akarjuk a fentiekkel azt mondani, hogy mindezek dacára ne igyekezzünk teljes erővel arra, hogy a behozatalt különösen készgyártmányokban, továbbá különösen olyan cikkekben, amelyeket idehaza is kellő mennyiségben előállitani tudunk, ugyszintén egyes könnyen nélkülözhető fényüzési cikkekben visszaszoritsuk. Mindenképen törekednünk kell természetesen arra is, hogy a behozatalnak azt a részét, amelyet Trianon konzekvenciái zudtott ránk, lehetőleg megszüntessük. A fásitás gyorsitására hozott hárminő áldozatot sem tartunk soknak. Meg kell találni a módját annak is, hogy mit leset a talpfák kicserélésénél gyakorlatilag elérni, hogy mennyiben lehet fát betonnal, vagy egyéb megfelelő anyaggal pótolni.

Az agrárkivitel jövőben való fejlesztése tekintetében még szinte belathatatlan lehetségek kinálkoznak. Valamelyes haladás ebben az irányban már 1929. első felében mutatkozott. 1929. év első hat hónapjában ugyanis 30 millió pengővel nagyobb értékü cikket exportáltunk, mint a mult év megfelelő időszakában. Végeredményben 1928. év első hét hónapjában a kivitel emelkedése 55.8 millióval járult hozzá kereskedelmi mérlegünk egyenlegében a folyó év első hét hónapjára előállott javuláshoz, mert az 1929. év első hét hónapjának passziv egyenlege 148.4 millió a mult év megfelelő időszakának 229.6 millió passzivumával szemben. A kivitel legfontosabb cikkeit természetesen az agrártermelés adja. Vágó- és igás-állat kivitelünk nagyobb lendületet vett. Különösen a sertésexport javult meg. Az év első felében 78.000 darab sertést exportáltunk, a mult év megfelelő időszakának 39.000 darabjával szemben. Ezután a buzakivitel következett, több, mint félmillió métermázsával nagyobb mennyiségben, értékben azonban a gyarapodás az árak hanyatlása miatt alig volt több 6 millió pengőnél. Az érvényben levő diszpritás a tengerentuli és a magyar buza ára között biztató export-lehetőségekre enged következtetni. Rozs- és árpa kivitelünk visszaesett, zab exportunk azonban több mint 100 százalékkal emelkedett.

A tengeri-kivitel nagyarányu visszaesése a tavalyi rossz terméssel függ össze. Hanyatló tendenciát mutat a baromfi- és tojáskivitelünk is. A friss fő-

zelék- és zöldségkivitelnek gyarapodása főleg vöröshagymára esik. A hosszu ideig tartó időjárás a friss főzelék piacra jutását késleltette és a külföldi piacokat az olasz áru lepte el. A burgonya mennyisége a gyenge termés miatt majdnem a felére esett vissza. A bor kiszállitása kedvező képe mutat és 5 millió pengőn felüli bevételi többletet eredményezett. A behozatali oldalon első heyen Csehszlovákia szerepel, majd Németország, Ausztria Románia, Jugoszlávia és Olaszország következik. Juliusban buzából 400.00 q-át 11.2 millió értékben exportáltunk. Állatkivitelünk 20.231 drb volt 9.2 millió értékben. A gyapjuexportunk 3.6 millió, a [illegible] gyümölcsé 3.5 milliló és a friss főzelékkivitel 3.2 millió értékü volt. Exportáltunk még 2.2 millió értékü rozsot és 2.1 millió értékü nyersdohányt. Cukorból 2, szeszből 1.7, friss- s elkészitett husból és kolbászból 1.6 millió volt a kivitelünk. Gépekből az export 5 millió, villamoskészülékből pedig 1.6 millió pengő értékü volt.

Angliából özönlik ki az arany

Angliából tegnap ismét másfélmillió font értékü aranyat szállitottak ki, de Dél-Afrikából és Ausztráliából összesen 2,300.000 font értékü aranyrudat várnak. Attól tartanak, hogy Newyork ujból megkezdi Londonban az aranyvásárlásokat. Ha a jövő csütörtökön nem emelik az Angol Bank kamatlábát, akkor a „Berengária", amely szombaton indul, valószinüleg nagyobb aranyszállitmányt visz ki. A közgazdasági lapok ugy vélekednek, hogy csak nagyon sulyos aranyveszteség birhatja rá az Angol Bankot a kamatláb emelésére.

Mániákus hazudozó a Tuka-per koronatanuja

Weichert dr. védő a Tuka-pör mai tárgyalásán tovább folytatta védőbeszédét. Beszéde elején az állitólagos összeesküvés előkészitéséről beszélt, azután áttert a Rodobranára. Előadja, hogy a tárgyalás során bebizonyosodott, hogy a Rodobrana a tót néppárt szerves része volt, 1926-ban betiltották működését, ők azonban tovább szervezkedtek, mert hallottak a parlamentben valami titkos kormányrendeletről, mely szerint a kommunista puccs ellen minden eszközzel küzdeni kell.

Weichert ezután Hanzalik tanu szerepére tért át. Portrét fest a tanuról. Elmondja, hogy 1918-ban elmebetegként kezelték a nagyszombati katonai kórházban. Hanzalik ugyan azt mondta, hogy azért vétette fel magát kórházba, mert ki akart bujni a katonai szolgálat alól, később azonban kitudódott róla, hogy már gyerekkorában is ideges volt. Bebizonyosodott az is, hogy Hanzalik mániákus hazudozó volt.

A védő ezután arról beszélt, ki finanszirozta Hanzalik külföldi utjait. Lehetetlen, hogy sajat maga, minthogy állandóan pénzzavarral küzdött, annyi költudomásu volt. Felolvassa Hanzalik jelentését, amelyet Jehlicskának irt a Felvidékről. Hanzalik ebben azt irta, hogy az Autonomia cimü lapot szabadkőmüvesek finanszirozzák.

AUTOMOBIL — EZER PENGŐÉRT

Az Egyesült Államokban 45 millió alaptőkével részvénytársaság alakult, amely a James Martin által konstruált Baby-autókat hozza forgalomba. A Baby-autó olcsóságára nézve minden eddigi rekordot verni fog, miután eladási ára mindössze 180 dollár (körülbelül ezer pengő). Az ujtipusu autó oly kicsiny, hogy postacsomagban is szállitható. A postaláda egyuttal garázsnak is szolgál. A Baby-autó összsulya három métermázsa. Négy hengere van és hossza másfél méter.

A reviziós szakasz ma kerül a Népszövetség közgyülése elé

Genf, szeptember 24.

Az első főbizottság ma délután egyhangulag elfogadta azt az albizottsági javaslatot, amely a népszövetségi alapokmány 19. szakaszának alkalmazására vonatkozik. Az olasz delegátus, a javaslat előadója előadása keretében mindenekelőtt megcáfolta azokat a híreket, mintha az albizottság tárgyalásai csak nehéz küzdelmek között haladtak volna előre. Kiemelte, hogy a bizottság célja az volt, hogy minden kétséget kizáró módon megállapitsa, hogy a 19-ik szakasz teljes mértékben hatályban van. Az előadó meghallgatása után többen felszólaltak, igy Aetiópia delegátusa is, aki kérte, hogy a közgyülés elé terjesztendő javaslatban emlittessék meg, hogy Aetiópia Kina javaslatához csatlakozik. A lengyel, oláh, szerb és cseh delegátusok nyilatkozatot olvastak fel, amelyben kijelentik, hogy a javaslatot elfogadják, mert az nem megy tul a 19-ik szakaszban foglalt kérdésnek az alapokmányokban meghatározott határain, sem nem foglalkozik a szakasz szövegének uj interpretálásával. Az oláh delegátus hozzájárulásának indokolására még azt is felhozta, hogy a javaslat nem áll ellentétben az alapokmány 19-ik szakaszának határozmányaival.

Apponyi Albert gróf erre megjegyezte, hogy teljesen egyetért oláh delegátustársával, mert a két szakasz nemcsak hogy nem áll egymással ellentétben, hanem a 19-ik szakasz egyenesen kiegészíti a 10-et, ezért a javaslatot elfogadja. A javaslat holnap kerül a közgyülés elé.

Rádiós rémhirterjesztők a Heimwehrrel ijesztgetik Ausztria lakosságát

Titokzatos leadóállomással müködnek a rémhirterjesztők

(A D. U. tudósitójától.)

Titokzatos ügyben nyomoz a bécsi bünügyi rendőrség. Néhány nap óta az ausztriai rádió, a Ravag utján valamilyen rejtett leadóállomásról hazug híreket terjesztenek a rádióhallgatók között és nem sikerült nyomára jutni, hogy kik azok, akik félrevezetik és sokszor *rémitgetik is az osztrák lakosságot, Ausztria helyzetéről pedig a külföldön riasztó híreket terjesztenek.*

Tegnap történt, hogy a VIII. kerület rádióelőfizetői között nagy megdöbbenést keltett, mikor ezt hallották: *Halló! Halló! Radio Wien!* Tekintettel a Heimwehr szeptember 29-iki felvonulására, azt tanácsolják a lakosságnak, hogy bőségesen lássa el magát élelmiszerekkel, mert könnyen meglehet, hogy Bécs városa egyideig eleség nélkül marad.

A bécsi rádió vezetősége büntető feljelentést tett a rendőrségen és felettes hatóságánál, a postaigazgatóságon is. Megindult a nyomozás, hogy ki lehessen kutatni azt a titkos leadóállomást, amely bekapcsolja magát és ilyen *rémhireket terjeszt.* Alapos a gyanu, hogy *tervszerüen terjesztik a rémhireket tőzsdespekuláció céljaira.*

A szerbek ismét provokálják Bulgáriát

Jugoszláv katonai repülőgépek a nyugati határszél több pontján átrepültek bulgár területre. Egy oláh repülőgép pedig a Dunán kelt át és a határszéli falvak felett keringett. A lapok megállapitják ezeknek a cselekményeknek a nemzetközi jogba ütkozó jellegét és követelik, hogy a kormány tegye meg a szükséges intézkedést, hogy hasonló esetek a jövőben elő ne fordulhassanak.

Ismét megszökött egy csaló gabonakereskedő

Budapest, szeptember 24.

A budapesti főkapitányságon több gabonakereskedő feljelentést tett *Heimann* Ignác gabonakereskedő ellen, aki az utóbbi időben több cégnél nagyobb angazsmánba lépett, de tartozását nem fizette ki, holott kötelezettségei esedékessé váltak. A gabonakereskedők csalás cimén tettek feljelentést Heimann Ignác ellen és mint a főkapitányságon megállapitották, a kár összege körülbelül 50—60,000 pengő. A tömeges feljelentések alapján a főkapitányság erélyes nyomozást inditott az ügyben, a detektivek azonban már nem találták Heimann Ignácot Amerikai-uti lakásán. Kiderült, hogy szeptember 6-án Heimann Ignác elutazott, szeptember 9-én pedig már hajóra szállt és állitólag Délamerikába utazott. A gabonakereskedő egyre-másra vásárolta a drágábbnál drágább berendezési tárgyakat, szőnyegeket, zongorákat, frógépet, amelyeket nyomban eladott vagy elzálogositott. A megkárositott kereskedők most ugyancsak bünvádi feljelentést tettek Heimann Ignác ellen a főkapitányságon csalás és sikkasztás cimén. Az igy okozott kár is többezer pengőt tesz ki.

A vizsgálóbiró a mai napon a főkapitányság megkeresése alapján elfogatóparancsot adott ki Heimann ellen, a főkapitányság pedig a külföldi rendőrhatóságokat kereste meg táviratilag elfogatása érdekében.

FELGYUJTOTTAK EGY FALUT ÉS AZUTÁN KIRABOLTÁK

Friedlandból táviratozzák: Schwichtengergben tegnap este nagy tüz volt, amelyet csak az esti órákban tudtak eloltani. A tüz összesen 48 házat, istállót és csürt pusztitott el. A lakosság közüls számosan fedél nélkül maradtak és vagyonuk nagyrésze a tüz martalékává lett. Erős a gyanu, hogy gyujtogatás történt, mert még a tüz pusztitása alatt tolvajok jelentek meg, akik a tüzből kimentett ingóságok egyrészét összeszedték és elmenkültek a sötétségben.

GYERMEKVONAT ÉRKEZIK HOLLANDIÁBÓL

A julius 2-án, a szünidő tartamára Hollandiába kiküldött gyermekcsoport szerdán, 25-én délelőtt 11 óra 45 perckor érkezik vissza a Keleti pályaudvarra.

GOBELIN, KELIM, PERZSA, SMIRNA
munkák ez idén ismét nagy keresletnek örvendenek, éppen ezért
dus választék mérsékelt árakkal
KERÉKGYÁRTÓ KÉZIMUNKA IPARBAN
Szent Anna-utca 6. szám alatt.

Masaryk elnök felhatalmazást adott a cseh parlament feloszlatására

Prága, szeptember 24.

A kormányválság döntő fordulathoz ért, mióta Udrzal miniszterelnök visszatért Prágából Masaryk köztársasági elnöktől. A miniszterelnök környezetéből kiszivárgott, hogy Masaryk elnök aláirta a parlament ülésszakának berekesztéséről szóló rendeletet, annak oka pedig, hogy miért nem rendelte el egyidejüleg a törvényhozás feloszlatását és az uj választások kiirását, abban keresendő, hogy a parlamenti pártok választmányának keddre kitüzött ülésén még egy kisérletet akar tenni, hogy az agráriusokat kibékitse a néppárttal.

A beavatottak tudni vélik, hogy Udrzal miniszterelnök kötelező igéretet kapott Masaryk elnöktől a parlament feloszlatására is, ha az egyezkedő tárgyalások nem sikerülnek és minthogy ez majdnem bizonyos, a miniszterelnök a legközelebbi napokban élni fog a felhatalmazással.

A képviselőház feloszlatása és ezzel kapcsolatosan uj választások kiirása nem vonja maga után a szenátus feloszlatását, mert a szenátus cikiusa csak 1933-ban jár le.

A pártok körében annyira bizonyosra veszik az választásokat, hogy már valamennyien felkeszülnek a rendkivül nagy élességgel folytatandó küzdelemre.

Titokzetos politikai bünper Párisban

A nantesi törvényszéken a jövő héten szenzációs politikai gyilkossági pör tárgyalása kezdődik, amelynek vádlottja egyelőre ismeretlen. A bíróságnak azt kell megállapitani, hogy ki gyilkolta meg Jean Galmot francia képviselőt, Guyana francia gyarmat gyarmat egyik legkiválóbb egyénisége volt, akit állitólag politikai ellenfelei mérgezték meg. Halála annak idején Guyanában sulyos zavargásokra vezetett.

Galmot pályája bővelkedik a kalandos fordulatokban. Ifjukorában ujságiró volt, majd gyarmatáru üzletet alapitott Guyanában. Negyvenéves korára már többszörös milliomos volt. Irodalmi ambiciói azonban ekkor sem aludtak el. Párisban könyvkiadó vállalatot alapitott és maga is több regényt irt. Regényeiben az okkult tanokat hirdette és „Mily furcsa história" cimü önéletrajzában csodálatos módon saját halálát is ugyanugy irja le, mint ahogy az hat évvel később tényleg bekövetkezett. Galmotnak, akit Párisban csak mint a guyanai felsőtent ismertek, természetesen rengeteg politikai ellenfele volt, akik három évvel ezelőtt különböző csalásokkal vádolták meg Galmotot. A parlament felfüggesztette mentelmi jogát, mire a törvényszék többhavi börtönbüntetésre itélte Galmot tönkretéve tért vissza Guyanába, ahol kevéssel utóbb elvették ínséges alól.

Ismét „Rothermere nyilatkozattal" korteskednek az Est lapok

(A Debreceni Ujság tudósitójától)

Tekintettel a küszöbön álló községi választásokra, méginkább azonban a még mindig tartó ugorkaszezonra, Miklós Andor lapjai ismét Rothermere nyilatkozatokat közölnek nagy hangzatos cimek és alcimek alatt. Ezek a nyilatkozatok ujfent ismétlik azokat a „reakció elleneS" szólamokat, amelyeket az Est lapok a magyarság kiváló barátjának a szájába szoktak adni, sőt az ambiciózus tudósító még a Baltazár—Mayer akcióról is véleményt mondat a nemes lorddal. Figyelmesebb olvasás után kiderül, hogy az egész szenzáció hajhászó cikk nem is annyira ugynevezett Rothermere üzenet, hanem az Est angliai tudósitójának elmeterméke, aki különböző régi keltü levelekből és nyilatkozatokból mesterkedett össze egy uj megnyilatkozást, a baloldali ellenzék szája ize szerint.

Az Est házi előállitásu Rothermere nyilatkozatát közölni valóban felesleges, az egészből legfeljebb azt a sajnálatos tanulságot lehet leszürni, hogy a lord környezetébe ismét olyan egyéneknek furakodtak be a lecáfolt és kibujtott Léderer helyett, akik leikiismeretlen elszántsággal folytatják az aknamunkát, amely előbb-utóbb a nemes lord és a magyar nagyközönség végtelenül káros kölcsönös elhidegedésére és elkedvetlenedésére fog vezetni.

FEKETE LISTÁT KÉSZITENEK AZ ÉKSZERÉSZEK

A Nemesfémiparosok, Kereskedők és Órások Országos Szövetsége vasárnap küldöttgyülést tartott, amelyen az ország minden részéből és a fővárosból egyaránt megjelentek a szövetség tagjai. A gyülésen elsősorban a tisztességtelen verseny kérdése került szóba. Az orgazdaság, majd a forgalmi és fényüzési adóproblémájával foglalkoztak s végül inditványt fogadtak el, amely szerint inditványt fogadtak el, amely szerint háromtagu bizottság üljön azonnal össze és *készitsen fekete listát a rossz fizetőkről és azokról, akik egyszerre több helyt vásárolnak részletre és fedezet nélkül.*

TÓBA ZUHANT UTASSZÁLLITÓ REPÜLŐGÉP

Winnipegről táviratozzák: Egy utasszállitó repülőgép a Manitobatóba zuhant. Három utas meghalt.

GYILKOLT A SZERELMES KERTÉSZLEGÉNY

Trebbin mellett az Eischenhof-kastélyban vasárnap véres szerelmi dráma történt. Döring uradalmi kertész 20 éves fia agyonlőtte Zink jószágigazgató 15 éves Ilse nevü leányát, azután főbelőtte önmagát. A fiatalok között szerelmi viszony volt, amelyet a szülők is megtudtak és eltiltották egymástól a szerelmeseket. Ez volt a kettős tragédia oka.

Véres harcok előzik meg a mexikói elnökválasztást

Az Associated Pressnek jelentik Mexikóból, hogy több államban, ahol most folynak a községi választások, véres zavargások voltak. Sokhelyen valóságos ütközet fejlődött ki s a harcoknak eddig 130 halottja és 500 sebesültje van. A halottak között találták Ortiz Rubió elnökjelölt unokaöccsét is. A legsulyosabb összecsapás Orizaba és Coldoba államokban volt.

Kizuhantak a léghajó kosarából s el pusztultak az „Arany Gömb" utasai

Páris, szeptember 24.

Az a belgrádi hir, amely szerint Varasd közelében egy léggömb esett a földre, amelynek kosarán vérnyomok látszanak és amelynek fedélzetén a Francia Aero Club zászlója lengett, francia aviatikus körökben nagy izgalmat keltett. Ismeretes, hogy a Francia Aero Clubban szombat óta semmit sem tudnak Noguer repülőről ,aki az Arany Gömb nevü léghajón a saintclaudy-i repülőtérről indult el. A verseny négy résztvevője közül hárman már jelezték földreszállásuk helyét. Az Aero Club közölte, hogy Noguer tényleg a club zászlója alatt indult utnak. A verseny egyik résztvevőője közölte, hogy Württemberg közelében heves vihart kellett kiállani. Valószinü, hogy Noguer léggömbjét a vihar valamilyen akadálynak vitte, melynek következtében a repülők kizuhantak a kosárból.

A külsőségeken megvizsgálják az egészségtelen lakóházakat

A vizsgálat eredményéről jelentést tesznek a népjóléti miniszternek

(A D. U. tudósitójától.)

A népjóléti miniszter — mint ismeretes — még a mult évben kiadta Debrecenre vonatkozólag az ugynevezett külsőségi rendeletet, amelyben utasitotta a várost, hogy a külsőségeken a város vizsgáltassa meg a házakat s azokat, amelyek életveszélyes állapotban vannak, bontassa le s az egészségtelen lakóházakat pedig tataroztassa ki.

A város annakidején felirt a népjóléti kormányhoz, s feliratában rámutatott azokra a nehézségekre, amelyek lehetetlenné teszik a rendelet végrehajtását.

Most a népjóléti miniszter ismét leirt a városhoz, hogy korábbi rendeletét haladéktalanul hajtsák végre. A város azonban most is korábbi álláspontján áll. Ugyanis lehetetlenség, hogy az erősen rongált állapotban levő külsőségi házak lebontásával többszáz családot hajléktalanná tegyenek s az sem lehetséges, hogy szerény anyagi viszonyok között levő embereket most a város márholnapra arra kényszeritsen, hogy házukat drága költséggel kitataroztassák.

Épen ezért dr Vásáry István polgármester ugy határozott, hogy a *külsőségeken a miniszteri rendelet értelmében tartson vizsgálatot, s a vizsgálat eredményéről és adatairól a város jelentést tog küldeni a népjóléti miniszternek.*

A jog- és pénzügyi bizottság is foglalkozott tegnapi ülésén dr Vass Károly tanácsnok előadásában ezzel a kérdéssel s a polgármester álláspontját teljesen magáévá tette.

Pálffy Tibor
olcsó árai

CUKOR:

Kristály	1 kg. P	1.21
Kocka	1 kg. P	1.28
Por	1 kg. P	1.28
Süveg	1 kg. P	1.29

FÜSZEREK:

Só, egyszer őrölt, asztali	1 kg. P	—.40
Só, kétszer őrölt, finom	1 kg. P	—.42
Paprika, édes nemes	1 kg. P	6.80
Paprika, félédes	1 kg. P	6.—
Paprika, rózsa	1 kg. P	5.40
Ecet, 5 hydr.	1 liter P	—.32
Bors	1 kg. P	7.—
Fahéj	1 kg. P	4.80

GYÜMÖLCSFÉLÉK:

Mazsola, aranysárga	1 kg. P	2.50
Mazsola, extra	1 kg. P	3.20
Dióbél, feles	1 kg. P	5.60
Gomba, uri, száritott	1 dkg. P	—.13

TEAVAJ:

Kecskeméti csemege teavaj	1 kg. P	5.10
Gyulavári csemege teavaj	1 kg. P	5.20
Ihrázi csemege teavaj	1 kg. P	6.—
Ferenc bajor kir. herceg őfensége uradalmi csemege vaj	1 kg. P	7.20
Macsi csemege teavaj	1 kg. P	6.—

SAJTOK:

Trappista	1 kg. P	2.20
Trappista, prima	1 kg. P	2.80
Emmenthali, magyar	1 kg. P	5.40
Emmenthali, svájci	1 kg. P	6.80
Doboz Emmenthali, Heller	P	1.20
Doboz Emmenthali, Turul	P	1.04
Pusztadőry, kicsi	P	—.30
Pálpusztai	P	—.27
Turó, tátrai	1 kg. P	4.—
Turó, magyarországi	1 kg. P	2.70

BOROK:

Vámospércsi	1 liter P	—.72
Csanak János (vadasi) Ezerjó	1 liter P	—.84
Kecskeméti Rizling	1 liter P	1.08
Tokaji konyak, hétdecis	1 üveg P	4.—

KÜLÖNFÉLÉK:

Kakaó	1 kg. P	3.50
Kakaó, valódi holland	1 kg. P	3.80
Keksz	1 kg. P	1.70
Maccaroni, fehér	1 kg. P	—.96
Maccaroni, tojásos	1 kg. P	1.34
Gyümölcsiz	1 kg. P	1.50
Mák, kék	1 kg. P	1.30
Málnaszörp, kimérve	1 kg. P	2.70
Sonka, prágai	10 dkg. P	1.20
Tarhonya, tojásos	1 kg. P	1.20
Keményitő, rizs	1 kg. P	1.80
Fakitő „Korona"	1 üveg P	—.58
3 darab nagy angol szappan	P	—.96

Cipőt, harisnyát

legolcsóbban, legjobban vehet

Benyáts Emil

áruházában

Debrecen, Tisza-palota.

Hamis pengősök és 50 filléresek Szegeden

(A Debreceni Ujság tudósitójától.)

Hétfőn délelőtt a szegedi rendőrségen a városi autóbuszüzem igazgatója több hamis egypengőst és egy hamis 50 filléres szolgáltatott be. A hamisitványok meglepően jól sikerültek s aluminium és ólomötvözetből készültek. A rendőrség megindította a nyomozást.

Stresemann és Hilferding lemondását követelik a német fajvédők

München, szeptember 24.

A Völkischer Beobachter közli, hogy a frontharcosok szövetségének birodalmi vezetősége tegnap Münchenben összeült ez évi közgyülésére. Hindenburg birodalmi elnökhöz feliratot intéztek, amelyben kérik, hogy bocsássa el az államszolgálatból dr Stresemann birodalmi külügyminisztert és Hilferding birodalmi pénzügyminisztert. Egy második határozatban arra szólitja fel a frontharcosok birodalmi szövetsége az elnököt, hogy hasson oda, hogy a birodalmi kormány „minél előbb hozzon törvényt az egész munkaképes ifjuság testi állami szolgálatának kötelezettségéről".

Dul az élelmiszer-uzsora Oroszországban

Hihetetlen méreteket ölt Szovjet-Oroszország városaiban, különösen Moszkvában és Leningradban az élelmiszeruzsora. Moszkvából jelentik, hogy két nap alatt ott több, mint 60 kereskedőt letartóztattak, akik meserséges rémhirekkel felverték az élelmiszerek árát. Lakásaikon és titkos rejtekhelyeken temérdek felhalmozott élelmiszert sikerült lefoglalni.

A vasutasok helyzetük javitását kérték Bud Jánostól

A kereskedelemügyi miniszter egyelőre nem adott érdemleges választ

A keresztény szociálista Vasutasok Országos Gazdasági Egyesülete ma délelőtt nagyobb küldöttséggel tisztelgett Bud János kereskedelemügyi miniszter előtt. A küldöttség, amelyet Róbert Emil kincstári főtanácsos, az egyesület elnöke vezetett, üdvözölte a minisztert és biztositotta a vasutasság bizalmáról és ragaszkodásáról, majd átnyujtotta a miniszternek azt a memorandumot, mely részletesen feltárja a vasutasság sérelmeit és kivánságait.

Róbert Emil üdvözlő beszéde során hangsulyozta, hogy a vasutasok Bud Jánosban látják azt az államférfit, aki megvalósitja azokat a kivánságokat, amelyekkel eléje járulnak. Dr Grenczer Mihály pontokba foglalva ismetette azokat a fontosabb kivánságokat, amelyeknek teljesitése a vasutasok megitélése szerint nem kiván tulságos sok anyagi áldozatot. A tisztviselők részére az autonom előléptetés visszaadását, a segédtiszteknek a valorizációs különbségek megszüntetését, a munkások részére pedig családi pótlék és lakáspénz megadását kérte.

Bud János kereskedelemügyi miniszter kijelentette, hogy jóakarattal és meleg érzéssel van a vasutas társadalom iránt, mert ha valaki tudja a hivatás fontosságát megbecsülni, ugy ő az. Meggyőződése, hogy a vasutasok nem kivánnak tőle ez alkalommal érdemleges választ, annál is inkább, mert nem ismeri még kivánságaiknak pénzügyi kihatásait. Felhivta a küldöttség figyelmét az ország nehéz gazdasági helyzetére, melyeket ujabb adókkal és terhekkel sulyosbitani nem lehet. Minden igyekezete odairányul, hogy az ország mielőbb kikerüljön ebből a nehéz gazdasági helyzetből. Azért beszél nyiltan és őszintén, mert nem akar jogosulatlan reményeket kelteni, ismétli azonban, hogy meleg érzéssel van a vasutasok iránt és meg fog tenni mindent, hogy könnyitsen a vasutasok helyzetén, annyival is inkább, mert ugy látja, hogy az előterjesztett kérelmek nem tulzottak és az előterjesztéseknél máris figyelembe vették a lehetőség határait. Igyekezni fog arra, hogy ezek a kivánságok teljesüljenek.

A küldöttség köszönettel vette tudomásul a választ és lelkesen megéljenezte a minisztert.

Szörmeáruk, kész bundák legolcsóbban beszerezhetők

ADLER szücsnél,

Batthyányi-utca 2. szám.

Fiók üzlet: Piac-utca 83.

A pletyka halálba kergetett egy kecskeméti urlányt

Kecskemét, szeptember 24.

Somay Borbála, a református tanitónőképző negyedéves növendéke, öngyilkos lett. Az öngyilkos leány Somay Dezső MÁV intéző leánya. Az intézet egyik legjobb tanulója volt a fiatal leány, akit mindenütt nagy szeretettel vettek körül. A leánynak volt egy fiuismerőse, aki az idén tette le az érettségit és Somayék szomszédságában lakott. A fiu néha együtt ment haza, vagy be a városba a leánnyal.

A rossz nyelvek pletykája kikezdte a leányt és állitólag a tanitónőképző igazgatónőjéhez levelet irtak, amelyben megrágalmazták a leányt. Az igazgatónő ismerve növendékét, a rágalmaktól hemzsegő levelet figyelemre sem méltatta. A pletykálkodás Somay Borbálát lelkileg teljesen megrenditette. Vasárnap felment házuk padlására és ott felakasztotta magát. Bucsulevelében az irta, hogy a gyanunak még az árnyékát sem tudta elviselni.

Havazik Ausztriában

Grác, szeptember 24.

Az osztrák déli alpesek völgyeiben vasárnap lehullott az első hó. A judenburgi völgyben szombaton este esni kezdett az eső, reggelre pedig már hó boritotta a völgyet. A karintiai erdőkben szintén lehullott az első hó. A hőmérséklet mindenütt a fagypont fölé zuhant. Ma reggel a hőmérő Gracban már csak három fok Celsiust mutatott.

A MAGYAR KORMANY KONZULATUST LÉTESIT LOS ANGELESBEN

Washington, szeptember 24.

Amerika nyugati részén nincs Magyarországnak képviselete. Ezzel kapcsolatban a magyar kormány elhatározta, hogy konzulátust létesit Los Angelesben.

Széchenyi követ most dolgozza ki az erre vonatkozó terveket és maga is Los Angelesbe készül.

Tisztviselőtelep

Földi-utca 20. (első utca) szám alatti 350 négyszögöl kiterjedésü 4 szoba, fürdőszobahelyiség, előszoba, konyha, 2 pince, élés- és fáskamara és egyéb mellékhelyiségekből álló magasföldszintes ház **szeptember 26-án (csütörtökön) délután 4 órakor** a helyszinen megtartandó önkéntes magánárverésen a legtöbbet igérőnek eladatik és a vevő részére a tulajdonos a tulajdonjogi bekebelezést magában foglaló adásvételi szerződést azonnal kiadja. Kikiáltási ár 12.000 pengő, de tulajdonos fenntartja magának a jogot, hogy ennél alacsonyabb vételárért az ingatlant nem adja el. A kikiáltási ár 10%-a az árverés megkezdése előtt megbizott ügyvédeim kezéhez a helyszinén leteendő.

A jog- és pénzügyi bizottság általánosságban elfogadta a város költségvetését

A belügyminiszter helybenhagyta a törvényhatósági választókerületekről alkotott szabályrendeletet

(A D. U. tudósitójától.)

Debrecen város jog- és pénzügyi bizottsága tegnap délután 4 órai kezdettel Zöld József tb. főjegyző elnöklésével ülést tartott, amelyen előkészités alá került a legközelebbi városi törvényhatósági bizottsági ülés tárgysorozata.

Dr Vargha Elemér főjegyző ismertette, hogy a városi közgyülés a törvényhatósági választókerületekről s a választandó bizottsági tagok számáról szabályrendeletet fogadott el. A közgyülési határozatot azonban Hegymegi Kiss Pál megfelebbezte. Egyidejüleg Hegymegi Kiss Pál még azt is kérte a belügyminisztertől, hogy a szabályrendelet előadója ellen, aki szerinte szabálytalanul járt el hivatalos müködésében, fegyelmi eljárást inditsanak.

Felebbezés folytán a belügyminiszter vizsgálat alá vette a szabályrendeletre vonatkozó közgyülési határozatot s azt teljes egészében helybenhagyta. Egyben azt is kimondta, hogy az előadó szabályszerüen járt el hivatalos müködésében és igy semmi ok sincs arra, hogy ellene fegyelmi eljárást inditsanak. Igy Hegymegi Kiss Pál felebbezését a belügyminiszter elutasitotta.

Ezután dr Vargha Elemér helyettes polgármester a bizottság elé terjesztette dr Vásáry István polgármester jelentését, amelyet az elmult képviselőválasztások alkalmával szereplő ajánlási ivek őrzése és lepecsételése ügyében hozott. A legutóbbi városi közgyülésen az ajánlási ivek kérdésében Hegymegi Kiss Pál interpellált. Ekkor Vásáry István polgármester erélyesen visszautasitotta Hegymegi Kiss Pál állitását, egyben azt inditványozta, hogy a közgyülés bizottságot küldjön ki a kérdés megvizsgálására.

Egyébként a polgármester az ajánlási ivek megőrzése és lepecsételése kérdésében kérdést intézett az alispánokhoz és a polgármesterekhez. A beérkezett válaszok egybehangzóan azt erősitik meg, hogy az ajánlási iveket nem kell lepecsételni. Ugyanilyen értelmü válasz érkezett le Ladik Gusztáv belügyminiszteri államtitkártól is, aki a választási törvény és a végrehajtási utasitás megalakitásában aktiv részt vett.

A polgármesteri jelentés tárgyában dr Vargha Elemér főjegyző azt javasolta, hogy a jog- és pénzügyi bizottság a kérdés felett térjen napirendre. A bizottság az előadói javaslatot hozzászólás nélkül fogadta el.

Több kisebb ügy letárgyalása után a bizottság áttért a város 1930. évi költségvetésének tárgyalására. Zöld József tb. főjegyző ismertette a bizottsággal a költségvetés általános adatait. A költségvetés tárgyalásánál elsőnek dr Fejér Ferenc szólalt fel. Helyteleniti, hogy a város még mindig fenntartja szeszüzletét, holott országos tendencia a közüzemek lebontása.

Dr Vásáry István polgármester válaszolt Fejér Ferenc felszólalására. Mindaddig nem hajlandó a közüzemek leépitése mellett állást foglalni, amig abból a köznek haszna származik. Szerinte a magángazdaság talpraállását nem várhatjuk a közüzemek megszüntetésétől a jelenlegi gazdasági helyzet mellett. Mihelyt azonban a gazdasági helyzet ugy alakul, hogy a közüzemek megszüntetésével a köz érdekét tudjuk szolgálni, akkor a város is azonnal lesz, hogy a közüzemeket megszüntesse.

A polgármester nagy beszédét a bizottság tagjai élénk helyesléssel fogadták. Több felszólalás általánosságban nem is hangzott el és igy a bizottság a költségvetést általánosságban elfogadta. Annak részletes tárgyalását ma kezdi meg a bizottság.

A debreceni rendőrség két keritőnőt vett őrizetbe

(A D. U. tudósitójától.)

Az elmult éjszaka a portyázó detektivek egy külsőségi lakóházban erkölcsrendészeti kihágás miatt letartóztattak két nőt, majd előállitották a rendőrségre, ahol őrizetbe vették őket. Kedden délelőtt tartotta meg ügyükben dr Vargha László rendőrbiró a kihágási tárgyalást. A tárgyaláson kiderült, hogy a két asszony fiatal lányokat erkölcstelen életre csábitott s *ezért kerités büntettének gyanuja merült fel ellenük.* A kihágási rendőrbiró erre áttette ügyüket a bünügyi osztályhoz s most a detektivek tovább folytatják a nyomozást. A két nő továbbra is a rendőrség őrizetében marad.

Klebelsberg kultuszminiszter és Izabella kir. hercegnő Debrecenbe jön az egyetem évnyitójára

(A D. U. tudósitójától.)

Az egyetem rektora, *Csánki* Benjámin szeptember 23-án, hétfőn kihallgatáson volt gróf *Klebelsberg* Kunó vallás- és közoktatásügyi miniszternél, akivel megbeszélte az egyetemnek több aktuális ügyét. A miniszter részéről az egyetem törekvései iránt teljes megértést és jóakaratot tapasztalt, amit mutat az is, hogy az egyetemnek október 14-én tartandó évmegnyitó ünnepélyére maga a miniszter is lejön. Különös jelentőséget ad az egyetem évmegnyitó ünnepélyének, hogy ezalkalommal adja át a miniszter az egyetemnek *azt a diszes teritőt, amelyet ő az egyetemi tanács asztala számára az „Izabella Háziipar" által készittetett és amelyet Tisza István nevéről neveznek el.* Az ünnepségen az eddigi jelek szerint Izabella kir. hercegasszony is résztvesz, aki a nevét viselő Háziiparnak fővédnöke.

A miniszteri kihallgatás után a rektor *Magyari* Zoltánnal, az egyetemi ügyosztály vezetőjével folyó egyetemi ügyeket tárgyalt.

A régi közkórház telkét és épületeit eladja a város

A befolyó összegből létesitik a járványkórházat és a tüdőbeteggondozót

(A D. U. tudósitójától.)

Dr. *Csürös* Ferenc közmüvelődési tanácsnok a jog- és pénzügyi bizottság tegnap déiutáni ülésén bemutatta a polgármesteri előterjesztést, a melyben dr Vásáry István polgármester inditványt tesz a törvényhatósági bizottságnak, hogy a régi közkórház telkét és épületeit eladás utján értékesitse a város és az igy befolyó pénzt forditsa a városi járványkórház, tüdőbetegkórház létesitésére, két népfürdőt épittessen a város és a szegényház kibővitéséről is gondoskodjék.

Egyuttal a város az uj egészségügyi és szociális intézmények létesitésénél gondoskodni fog arról is, hogy az állam a járványkórház és a tüdőbetegkórház felállitásánál megfelelő anyagi támogatásban részesitse a város. Ha a tervbevett uj szociális intézmények létesitésével a közkórház értékesitésével befolyó összegből még maradna fenn pénz, ugy azt a köztemető céljaira forditaná a város.

A bizottság Vásáry polgármester, Láng Sándor dr. tiszti főorvos felszólalása után elfogadta teljes egészében a polgármesteri előterjesztést. Dr. Markovics Elemér felvetette azt az ötletet, hogy a városok kulturális szövetsége által Debrecenben felállitandó internátust a régi közkórház telepén kellene elhelyezni. Vásáry polgármester válaszában elmondta, hogy ebben az irányban folytak is tárgyalások, azonban kivihetetlen, mert az internátust mindenképpen a nagyerdei egyetemi telepen kell elhelyezni.

— **Német nyelvoktatás** iskolás gyermekeknek a teljes kiképzésig. **Német játékdélelöttök** hat éven aluli gyermekeknek. **Német Gyermekotthon:** Piac-utca 34., lift.

Tiszta édes must Angol Királynőben!

A magy. kir. Tisza István tudományegyetem klinikai szállitója

Fehértói Dániel temetkezési vállalkozó Debrecen, Dégenfeld-tér 4

(Saját ház.) Telefon: 11—85.

Halottszállitást autóján végez vidékre is.

GYÁSZROVAT

Ifj. Balla József m. kir. posta ellenőr 41 éves korában elhunyt. Temetése folyó hó 25-én délután fél 5 órakor lesz a Kossuth-utcai templomból, a református egyház szertartása szerint tartandó ima után a Szent Anna-utcai temetőbe. A temetést Fehértói temetkezési vállalat rendezi.

Nemes János 20 éves korában elhunyt. Temetése folyó hó 25-én délután 3 órakor lesz a Bellegelő 102. számu háztól (Csapókert, Geréby-szőlő) a gör. kath. egyház szertartása szerint, a róm-kath. temetőbe. A temetést Gebauer Károly és Társa tem. váll. rendezi.

Özv. Szepesi Sándorné szül. Kovács Erzsébet életének 81-ik évében elhunyt. Temetése folyó hó 25-én délután 3 órakor lesz a Bihari-telep, Ocskay-utca 5. számu gyászháztól a ref. egyház szertartása szerint tartandó gyászima után, a Kossuth-utcai temetőbe. A temetési Darkó tem. váll. rendezi.

Szilvási László 18 éves korában elhunyt. Temetése folyó hó 25-én délután 4 órakor lesz a Kossuth-utcai temető halottasházától a ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után a Kossuth-utcai temetőbe. A temetést Fehértói tem. váll. rendezi.

Ingyen lovat kaphatnak a gazdák

Az Országos Testnevelési Tanács katonalovakat oszt szét az országban a gazdák közt, hogy a lovasleventecsoportot fejlessze. A gazda tartozik a lovakat három éven át gondozni, eltartani, miközben hetenként háromszor 3 órai időre köteles átengedni a leventegyakorlatok céljaira. A lovak jókarban levő 9, 10 és 11 éves huszár és tüzérlovak. Három évi eltartás után minden kötelezettség nélkül a ló teljesen ingyen a gazda tulajdonába megy át. Akik ilyen lovakat igényelnek, jelentsék minél előbb a községi elöljáróságnál, vagy a testnevelési bizottságnál.

NAGY GYERMEKPARALIZIS JÁRVÁNY NÉMETORSZÁGBAN

Berlinből irják: Holstein tartományban katasztrófális mértékben terjed a gyermekparalizis. A járvány központja Barnstädt város, ahol valamennyi iskolát be kellett zárni. Számos haláleset fordult elő.

Debrecen felir az ujsági ókamara ügyében a kormányhoz

Debrecen, szeptember 24.
(A D. U. tudósitójától.)

Hirt adtunk már arról, hogy dr Kuthi Sándor debreceni ügyvéd, városi tb. tiszti főügyész önálló inditványt nyujtott be a városhoz, amelyben kérte a törvényhatóságot, hogy irjon fel a kormányhoz az ujságiróskamara felállitása érdekében. Kuthi önálló inditványával tegnap foglalkozott a város jog- és pénzügyi bizottsága s az inditványt elfogadta s igy a legközelebbi közgyülés elé kerüli.

Mikepércsen rejtélyes körülmények között megszökött a soffőrtől egy debreceni potyautas

(A Debreceni Ujság tudósitójától)

Különös szélhámossági ügyben tett feljelentést tegnap délelőtt a rendőrségen *Barna* Gábor debreceni soffőr. Kedden délelőtt a Bika-szálló előtt egy jól öltözött férfi szállott fel az autójára és azt mondta a soffőrnek, hogy vigye Mikepércsre és onnan pár perc mulva vissza is fog jönni. Barna Gábor elvitte ismeretlen utasát s mikor Mikepércsre érkeztek, egy ház előtt az utas kiszállott és azzal vált el a soffőrtől, hogy öt perc mulva vissza jön.

A soffőr várt, többet, mint öt perc s mikor már egy félóra is eltelt, bement a házba tudakozódni utasa iránt, ott azonban senki sem tudott arról, hogy valaki bement volna a házba, valószinü tehát, hogy a szélhámos a falusi ház hátulsó kijáratánál meglépett. A soffőr még Mikepércsen megtette panaszát a csendőrségen, majd, mikor visszatért, a debreceni rendőrségen is feljelentést tett az ismeretlen szélhámos ellen.

A szélvihar a cséplőgép morzsolójába dobott egy konyári lányt

A biróság két hétre itélte a cséplőgép tulajdonosát

Debrecen, szeptember 24.
(A D. U. tudósitójától.)

Még 1926-ban csaknem halálos szerencsétlenség történt Konyár község határában. *Izsák* Ferenc cséplőgéptulajdonos buzát csépelt az egyik tanyán. Nála volt alkalmazásban *Biró* Róza nevezetü leány, aki a kévéket eregette le a dobba. Délután egyszer csak nagy szélvihar keletkezett s ekkor a cséplőgéptulajdonosnak be kellett volna szüntetni a munkát. Izsák ezt nem tette meg, sőt a dobvédő deszkát sem tette fel. A nagy szélrohamban a leány elvesztette egyensulyát s balkarjával beleesett a cséplőgép morzsolójába. A morzsoló annyira összeroncsolta a leány karját, hogy le kellett vágni. Gondatlanságból okozott sulyos testisértés miatt indult meg Izsák ellen a bünvádi eljárás. Az elsőfoku biróság előtt Izsák tanukkal igazolta, hogy a szerencsétlenségért a leányt terheli a felelősség, mert munkaközben állandóan évődött a kéveadogató legénnyel s a legény viceből erősebben vágott hozzá egy kévét s ekkor esett be a leány a dobba. A tanuk mindenben megerősitették ezt a tényállást, mire a törvényszék felmentette Izsákot az ellene emelt vád alól.

Kedden délelőtt került ez a gondatlansági bünügy a debreceni kir. itélőtábia *Nagy* Kálmán táblai tanácselnök büntető felebbviteli tanácsa elé. A tábiai biróság megsemmisitette az elsőfoku biróság itéletét s gondatlanságból okozott sulyos testisértés vétségében mondva ki bünösnek a cséplőgéptulajdonost, két heti fogházra és 40 pengő pénzbüntetésre itélte. Felebbezés folytán a legfelsőbb magyar biróság, a Kuria fog végsőfokon itéletet hozni ebben a bünügyben.

Hamis vádat emeltek Berencsy ügyvéd ellen

(A D. U. tudósitójától.)

Deák István hajdunánási kocsmáros hamisvád miatt került kedden délelőtt a debreceni kir. törvényszék Seriy-büntetőtanácsa elé. A vádirat szerint Deák feljelentette dr. *Berencsy* János ügyvédet, mert az ügyvéd általában nem számolt el neki 16 mázsa buza árával. A nyomozás lefolytatódott ebben az ügyben s megállapitást nyert, hogy Deák feljelentése nem felel meg a valóságnak.

Ezért került hamisvád miatt Deák a vádlottak padjára. A biróság a vád értelmében mondta ki bünösnek Deákot s kéthavi fogházbüntetésre itélte. Az itélet jogerős.

A DUNÁBA ÖLTE MAGÁT EGY ISMERETLEN FERFI

Budapest, szeptember 24.

Ma éjjel egy órakor feltünt a Lánchidnál posztoló rendőrnek, hogy egy elegánsan öltözött, nyulánk termetü férfi sétál fel s alá a Lánchidon. A rendőr oda akart lépni a gyanusan viselkedő fiatalemberhez, de hirtelen elvesztette szeme elől s utána néhány pere mulva csobbanást hallott a Duna felől. Mire sipolt, a Lánchid alatti mentőcsónakkal a dunai kirendeltség emberei már hozzá is láttak, hogy a fiatalembert kimentsék a Duna habjaiból. Azonban akárhogy igyekeztek, a viz már elnyelte s nem tudták kimenteni.

Poloskát,

svábbogarat, hangyát 24 órán belül kiirthat szabadalmazott irtószerrel. Kapható:

Stern

festéküzletben Piac-utca 10. sz. (Bikával szemben.) — Ugyanott magas fényü padlólakkok nagyon olcsón kaphatók.

TÁRCA

DANI BÁCSI BOLDOG

Irta: MESKÓ BARNA.

Az anyakönyvi hivatal rézkilincse is olyan barátságosan csillogott ezen a napsütéses reggelen Dani bácsi elé, mintha valahára kitisztitották volna. És mintha invitálná:

— Tessék, Dani bácsi, fogjon meg, nyomjon le, lépjen be bátran. Nem savanyu, dohos-poros hivatalt rejtegetek én, ahogy eddig gondolta, harminc esztendőn keresztül minden istenadta reggel, mikor fanyarul, habozva megállott előttem. Ó, dehogy! Finom, jó meleg van ám odabent, vigan duruzsol a kis vaskályha s Böske, az aranyhaju, jógépü gépirókisasszony már ugyancsak zongorázik a betübillentyükön. Figyeljen csak. Hallja? Szép muzsika ez, csak fül kel hozzá. Magát meg munka várja, tele van az asztala, nem fog unatkoni. S eszébe ne jusson, hogy ez a sok akta holt betü. Ugyan! Az életbe belépők, az életből kilépők jönnek magához jelentkezni, tisztelegni. Hát nem aranyos, uri dolog ez? Lásson csak hozzá a fogadásukhoz, tessék besétálni...

Bizony, Dani bácsi eddig nem hitt volna az ilyesfajta sugallatnak. Az a harminc esztendő kedélytelen, dörmögő robotossá, kenyérkereső géppé forbálta. De most... most hisz neki! Most boldogitó, nagy dolog történt, most minden más, minden jó, minden szép... S ő maga is ruganyos, könnyü, fiatal. Harminc esztendős szolgálat? Hatvan esztendős kor? Bolondság...!

Benyitott. Az aranyhaju, jóképü Böska abbahagyta a gépelést, rámosolygott:

Jó reggelt, Dani bácsi! Ejnye, ma is ilyen pontos? Hát szép volt az eskuvő?

— Hogy szép-e? Az én Mariskámé? Meghiszem azt!

— Hü, milyen büszke! De igaza van, nagy szerencse ez. Boldogok lehetnek ők is, maga is. Talán táncolt is, Dani bácsi?

Dani bácsi kedvesen összeütötte a bokáját:

— Táncoltam, ittam, danoltam! Ilyen legény vagyok én! — Kényeskedve megrázta magát és dudolni kezdett.

— Elutaztak a fiatalok?

— El! Taliánországba. Három hét mulva itthon lesznek.

— Az uj fészekben... De gyönyörü lehet, Istenem! Van perzsaszőnyegük is?

— Hát Az is, más is. A fiu megadta a módját. Olyan gyerek a!

— Tudom. Szép ember, jó ember a mérnök ur. És szereti Mariskát, nagyon.

— Szereti, bizony, szereti... Ugy szeretik egymást... na!

Az öreg mosolygó szeme könnyfátyolos lett és hirtelen befordult a szobájába. Dudolva telepedett le az asztalához. Ideje, hogy munkához lásson.

Kezében zizegtek a papirlapok és szivében zsongott, bizsergett a jóérzés. Sose hitte volna, hogy vén medve létére ilyen friss, falánk kedvvel tud ujra beleharapni az élet kötelességeibe. Hozzá egy átvirrasztott északa után!

De még milyen hangos, vig éjszaka volt! Cigány, nótázás, nevetés. Pezsgő... A pezsgő kicsit sok is volt talán: a halántéka lüktet és a szive csikómódra ficánkol. Oda sem neki, majd kiglussza magát. Lehetetlen, hogy ne koccintgasson az ember, mikor egyetlen gyereke, viruló szép lánya olyan boldogan simul a párjához. Az erős, derék, uri párjához. Mérnök: tehetséges, dolgos ember, máris szép vagyont szerzett. A környéken minden nagyobb épités az övé. Ugy bizony!

No, de azért nem rátarti, nem büszke. Megfogja az becsülni hüséges asszonyát is, meg öt, az apósát is... Majd ha kiturbékolták magukat, el-ellátogat hozzájuk, beereszkedik a menkő nagy bőrkarosszékbe, ott, a sarokban. Akár egy kád. A fiatalok aztán körüimelengetik, körül locsolják becézéssel, szeretettel, odahozzák a ujságját, csibukját, uzsonnakávéját, jó puha kalácscsal. Mert van ott mit apritani a tejbe...

Be gyönyörüséges virágszál is lesz az ő Mariskája, ha majd az ura kiöltözteti! Dáma, igazi dáma. Hogy ezt az Istenben boldogult, szegény édesanyja nem érhette meg. Keserü, szürke megadással, reménytelenül költözött el. Szegény...

... Ejnye, hanem ez már szomoru emlék. Pedig most nincs helye busulásnak. Elő csak azzal az anyakönyvvel itt vannak a kórházi ujszülött-bejelentések, ezeket annak rendje-módja szerint be kell jegyezni... No, születtek tisztességes számmal. Pöttöm kis emberbimbók, kezdődő embersorsok, átléptek az életbe s eljöttek hozzá tisztelegni. Megérdemlik, hogy a Dani bácsi hiresszép ,kerek betüivel kerüljenek bel az anyakönyvbe. Irjuk hát szépen, a legszebben...

Legszebben? Hohó! Várjunk egy kicsit. A legszebb betüket jövőre kell tartogatni. Hiszen jövőre neki unokája lesz! A Mariska fia, az ő unokája, a legkedvesebb tisztelgő! Azt nézzék meg, ahogy majd az unokája nevét bejegyzi! Remekmü lesz, remekmü!

Dani bácsi öröme erre a gondolatra már alig fért meg öreg kis testében. Az a mámoros meghatódás, amely tegnap óta parázslik benne, lobbot vetett. Kicsit megszédült töle. Megtapogatta a homlokát, néhányszor mélyet lélegzett, aztán belebujt a munkájába, hogy lehüljön, lecsillapuljon.

Eltünt egy 63 éves asszony

(A Debreceni Ujság tudósitójától)

Nagy Imre, debreceni városi tisztviselő, Bercsényi-utca 51. szám alatt lakik s bejelentette a rendőrségen, hogy a nála albérletben lakó özvegy Tóth Kálmánné 63 éves asszony szeptember 21-én eltávozott a lakásból és azóta semmi életjelt sem adott magáról. Az eltünés ügyében a rendőrség megindította a nyomozást.

A MEREDEK PÁLYÁN ELSZAKADT A SZÁGULDÓ VONAT FÉKJE

Pennsylvania, Saint-Clair szept. 24

A pennsylvaniai vasuttársaság egyik 34 szénszállitó kocsiból álló tehervonata a fék elromlása következtében nagy sebességel száguldott lefelé a pálya egyik meredekebb szakaszán. Néhány kilométernyi száguldás után 20 kocsi levált a vonatról és a töltésről az országutra zuhant. Rövidesen ezután egy asszony haladt arra az autójával és a sötétségben nem vette észre a vasuti kocsikat. Az autó belerohant a vasuti kocsikba s az asszony sulyosan megsebesült. A tehervonat vezetőjének mintegy nyolcvan kilométeres, őrült tempóju iram után sikerult megállitani a lokomotivot, melyhez ekkor már csak két kocsi volt hozzákapcsolva, a többi lehullott.

BORZALMAS AUTÓSZERENCSÉTLENSÉG NAGYTAPOLCSÁNY MELLETT

Pozsony, szeptember 24.

Nagytapolcsány mellett tegnap délután halálos kimenetelü automobilszerencsétlenség történt. Egy autó, amelyben nyitrai hivatalnokok ültek, a vasuti átjárónál összeütközött egy tehervonattal. A mozdony elkapta a kocsit és magával vonszolta. Az autó teljesen darabokra tört. Utasai közül Gál Timót tisztviselőt, Ondrus Pál jegyzőt és Kenesei István soffört halálra gázolták a vonat kerekei. A szerencsétlenség oka az volt, hogy a vasuti sorompót nem eresztették le. A pályaőrt letartóztatták.

Fizessen elő a Debreceni Ujságra

Halálra itélték a ungvári kéjgyilkos tisztiszolgát

Az ungvári katonai törvényszék tegnap délben fejezte be Pelava István tisztiszolga bünperének főtárgyalását, aki ez év május havában borzalmas körülmények között meggyilkolta gazdájának, Páclik alezredesnek 19 éves, gyönyörü feleségét. Amig ugyanis az alezredes hadgyakorlaton volt, az otthon maradt tisztiszolga erőszakot követett el a fiatal asszony ellen, akit förtelmes tette után egy örülthöz méltó kegyetlenséggel meggyilkolt.

A tárgyalás során Pelava István bünössége teljes beigazolást nyert, miért is a katonai törvényszék a katonai btk. 127. paragrafusa alapján golyó általi halálra itélte a kéjgyilkos tisztiszolgát. Tekintettel azonban arra, hogy a tárgyalás során megállapitott bünselekmények a katonai btk. 415. paragrafusa alapján kötéláltali halállal is büntethetők, Pelvának joga van arra, hogy a két halálnem között szabadon választhasson.

Debrecen is követeli az irredentizmus vámszedőinek megrendszabályozását

Debrecen, szeptember 24.
(A D. U. tudósitójától.)

Komáromvármegye legutóbb megkeresést intézett Debrecen városához. Az átiratban Komáromvármegye elmondja, hogy az utóbbi időben egyes fővárosi cégek *irredenta tárgyu képekkel és plakettekkel való*sággal *elárasztják az országot, s igy az irredentizmusból üzletet csinálnak a maguk részére.* Igy azt javasolja, hogy a törvényhatóságok feliratban kérjék a kormányt, hogy az ilyen üzérkedéseknek, amely a közönség hazafias érzését használja ki, a jövőben *a hatóságok álljak útját.*

A tegnapi jog- és pénzügyi bizottság ülése kimondta, hogy Komáromvármegye feliratát Debrecen város részéről hasonló szellemü felirattal támogatja a kormánynál.

Karvezetői tanfolyamokkal és több dalárda ujjá szervezésével lehet előbbre vinni Debrecen dalos ügyét

Érdekes hozzászólás a debreceni dalárdák fejlődéséhez

Nemrégiben érdekes cikk jelent meg a dalárdák fejlődéséről, amelyben a cikkiró kifejti a nézeteit arra vonatkozóan, hogy mi módon lehetne elérni a magyar dalárdák nagyobb foku fejlődését. Emiatt több dolgot kiván kiküszöbölni ,majd más helyen pótolni a hiányokat. A cikkirót a legnemesebb gondolat vezette, de megállapitható, hogy lényegében tévedett, azaz olyan módositásoknak az eszméjét vetette fel, amelyeket megvalósitani már csak technikai okok miatt sem lehetne. Mindenekelőtt nem lehet megtenni azt, hogy a debreceni huszonkét dalárda tagjait mintegy öt dalárdába tömöritsék s ebből az öt uj dalegyesületből még ezenfelül kiválogatni a javát. Igy azután az állana elő, hogy ezer tagot számlálna öt dalárda ,de azzal nem gondol a cikkiró, hogy vajjon hol volna alkalmas hely ennek a hatalmas dalegyletnek a betanitására és próbáira. De másfelől a régi dalárdák sem volnának hajlandók beleegyezni a tömöritésbe, ami azt jelentené, hogy a nagymultu dalárdák ezzel meg is szünnének. Különben is nagyon sok olyan dalárda van ma Debrecenben, amelyiknek valóban megvan a léljogosultsága és szinte vétek volna azokat megszüntetni, vagy más, egyesitett dalkörbe tömöriteni.

Nem az a baj a debreceni dalkultura fejlődése terén, hogy sok a dalárda, hanem az, hogy nincsen még sok olyan karnagy, mint amilyen néhai Mácsai Sándor volt, hanem a karnagyok egyrésze ma nem áll hivatása magaslatán. Vannak természetesen kivételek is, akikről itt szó sem eshetik ilyen vonatkozásban. Egyes karmesterek lehetetlen vállalkozásokba kergetik a dalárdáikat. Éppen ezért mindenekelőtt karvezetőtanfolyamokat kellene rendezni, ahol jó és minden tekintetben megfelelő karnagyokat képeznének ki a dalegyletek élére. Egészen más a helyzet a Debrecennél jóval kisebb Miskolcon. Ott ugyanis tizenegy dalárda vett részt a dalosversenyen s ebből hét dijat, négy pedig elismerő oklevelet kapott. Debrecenből mindössze tiz dalegylet indult s közülök csak öt kapott dijat, mig a másik öt elismerést kapott.

Sokkal helyesebb és megfelelőbb megoldás volna, ha a most meglévő huszonkét debreceni dalárdából egy 150 tagu monstre énekkart szerveznének, de ugy, hogy ennek az énekkarnak a tagjai szintén tagjai maradnának anya-egyesületüknek is, mint ahogyan az a Budapesti Általános Munkás Dalegyletnél is tapasztalható. Abban sem osztható a cikkiró állitása, hogy a 40 éven tuli dalos már aligha alkalmazható dalegyesületekben, mint müködő tag, mert a hangja ekkorra már szinte megtört. Nagyon sok 40 éven felüli dalos van a debreceni dalárdákban, akik még ma is jobban használnak a dalárdáknak, vagy legalább is annyira, mint néhány fiatalabb tag. A Király-dijas Acélhang Dalárdának a legtöbb tagja például tulnyomó részben felül van a negyven éven. A cikkiró azzal is alá akarja támasztani állitásait, hogy a debreceni dalosversenyeken a fiatal üzemi dalárdák vitték el a legtöbb dijat. Erre viszont az lehet a válasz, hogy ezeknek a dalárdáknak országos nevü karnagyuk volt, másrészt pedig az üzemi dalárdák meg is fizették a kiváló hanganyagot. Nemrégiben egy hires fővárosi dalegylet szólistája mondotta el, aki üzemi dalárdának a tagja, hogy a budapesti dalosoknak mintegy ötven százaléka munkás, akiknek mindenkor fizetik a költségeiket és a napi 30 pengő dijat. Olyan összeg ez, amit semmiféle munkásszakmában sem lehetne ma megkeresni. Ezért sokkal jobbak az ugynevezett üzemi dalárdák a többieknél.

A dalárdák fejlődése elmaradásának azonban az a legfontosabb oka, hogy az országos dalosszövetségnek már igen óddi az alapszabálya. Mindenekelőtt meg kellene szüntetni a versenyének-lést, nem szabadna megengedni, hogy dijas versenyeket rendezzenek s ezután csak az erköcsi sikerért kellene harcolniok a dalárdáknak. Nem kell továbbá az egyes dalosversenyekről költött szöveget megállapitani, hanem módját kell adni annak, hogy minden dalárda maga választhassa meg a darabjait. Ezzel maga a müsor is élvezetesebb lesz s az egyes dalegyletket nem teszik ki annak, hogy esetleg olyan helyezést érjenek el, aminél sokkal jobbat, talán az elsőt is elérhetnék, ha maguk választották volna darabjaikat. — Emiatt történt aztán az, hogy a debreceni dalosversenyen a bevonulás olyan volt, mint egy diadalmenet, az elutazás pedig hasonlitott egy vesztett csata képéhez.

Végül mindent összefoglalva, az a helyzet, hogy nem bomlasztani, de épiteni kell a dalköröket, változtatni kell az eddigi helyezten, az alapszabályokon s ha ez megtörténik, akkor nem lesz minden verseny után annyi kilépő dalegylet, mint eddig volt. Mindezt nemcsak a dalkultura kivánja, hanem Nagy-Magyarország érdeke is

Bodnár Imre.

Váltót hamisitott két böszörményi lány

(A Hajduföld tudósitójától.)

Elek Margit és *Elek* Juliánna hajduböszörményi lakosok több kisebb összegről szóló váltót hamisitottak s a hamis váltókat *Pécsi* Henrik debreceni bankházában váltották be.

A hamisitók, mikor a váltók lejártak, nem fizetik vissza a banknak a pénzt, mire Pécsi feljelentette őket. Egyikben már kétizben volt ki üzve tárgyalás a debreceni kir. büntető törvényszéken, de a vádlottak nem jelentek meg. A tegnap megtartott főtárgyaláson *Serly* Jenő büntető tanácselnök elrendelte a legközelebbi főtárgyalásra a vádlottak elővezetését.

3.500 P-vel

társat keresek, 40% a tiszta haszonból, csakis keresztény agilis urakkal tárgyalok.

Jelige: Arany bánya.

Épület és butor-vasalások, fournérok

Bészler Lajosnál,

Széchenyi-utca 2. sz.

A születési adatokkal készen van, jönnek a halálesetek. Ide a halotti anyakönyvvel.

Ezeket a gyászos adatokat is mosolyogva könyvelte el. Le-lehunyta a szemét, elkalandozott, dudolgatott. — Nem tudott elfelejtkezni róla, hogy ő nemsokára nagyapa lesz, egy puha, kényes, gazdag kis urigyerek nagyapja. Ő, Varga Dániel...

Varga Dániel. A saját neve is különös jelentőséget kapott. Eddig szürke volt semmitmondó. De ezután! A gyerek ur lesz, okos lesz, hatalmas lesz, talán főispán vagy miniszter is... S a nagyapja Varga Dániel. Igen, Varga Dániel...

Var-ga Dá-ni-el...

...Dani bácsi hirtelen felkapta a fejét, nyársat nyelt, megbökött. Kerekretágult szemmel, gyerekrémülettel meredt maga elé. Borzasztó dolog történt. Borzasztó és ostoba dolog. Igy van ez, ha valaki ennyire elábrándozik, elringatózik s nem figyel oda, mit ir...

Nevetni lehetne rajta, ha nem lenne ekkora baklövés s főleg nem none borzongató intelemmé... Dani bácsi jókedvét, kótyagos boldogságát egy csapásra elsöpörte valami brutális hatalom. A melle zakatol, a torka összeszorul. A kis öreg ugy meglapul mintha valami ismeretlen, zord Főnök lépett volna a szobába, aki egyetlen, szigoru kézmozdulattal kiparancsolja az ő melengető, lágy, őszi ábrándjait.

Hátra is sandított, de nem volt mögötte senki... Nem látott senkit...

És mégis... Már érzi, hogy ez az ismeretlen Fellebvaló a fejebubjára tenyerel és nyomni kezdi. Zugni kezd a feje, a nyomás pedig egyre sulyosabb. Most... éppen most, mikor azt hitte, hogy ő, Varga Dániel megnőtt, mindjárt törpévé, semmivé zsugoritja, porrá morzsolja...

Szent Isten... de különös... már esteledik? A szoba egészen elsötétül.

*

Böske, az aranyhaju, jóképü gépirókisasszony bedugta fejét az ajtónyiláson. Vajjon mit müvel Dani bácsi, hogy vége a hivatalos órának s még sem mozdul? Elmosolyodott, mikor látta, hogy Dani bácsi az asztalára borul. Lumpolt, legénykedett az öreg, most itt az eredmény. Elszunditott.

De milyen sápadt. Csak nincs valami baja?

Odalopódzott, megfogta a kezét. Jéghideg.

Végigsimitotta a homlokát. Veritékes. A feje, amint megérintette, félrebillen, koppan.

Böske szeme riadtan cikázott s az asztalra tévedt. A nyitott halotti anyakönyvre.

A lap közepén az utolsó bejegyzés.

Irgalmas Isten... mi ez? Jól lát?

Jól. Akárhogy nézi: Varga Dániel.

Böske zihálló mellére szoritotta a két, reszkető kezét és éles sikoltás tört ki halálra.

HIREK

1929 szeptember 25. (szerda)

Prot.: Kleofás Kath.. Gellért

A gyógyszertárak közül éjjeli szolgálatot tartanak a következők: Kossuth, Piac u. 26. — Nap, Piac u. 3. — Isteni Gondviselés, Petőfi-tér. — II. Rákóczi, Külsővásártér. — Csillag, Árpád-tér 1. Mátyás Király, Nyilastelep, Márton K. utca 1. szám.

—

Debrecen sz. kir. város közművelődési könyvtára (Déri-muzeum) szeptember 1-től nyitva délután 4—7-ig, vasárnap délelőtt 10—1-ig 12 óráig.

—

IDŐJÁRÁS

A hőmérséklet **így nálunk a normális alá süllyedt. Maximuma 15—17 között változott, minimuma** egyes helyeken 5 fok alá leszállt. A Dunántúlon és az északkeleti részeken kisebb esők voltak.

Budapesten 24-én délben a hőmérséklet 15 fok Celsius.

Időprognózis: Továbbra is igen hűvös és nyugtalan idő várható, legfeljebb keleten kevés esővel.

—

A SZOMORUSÁG DALA.

Lopva surran a szobámba,
Uralt az árnyát látom...
Az az ördög, vagy maga a Fantom...
Kiáltani szeretnék,
De istenem nincs erőm... fáradt vagyok.

Az agyvelőmön pörölyütést érzek;
Futnék, rohannék...
Két jeges kar szivemet szoritja:
„Hitvány féreg, te ember-fajta
Ma nem lesz erőd a menekülésre"...

Legszentebb dalom sirom előtte:
„Nekem nincsen bünöm, Uram eressz"
Sikolt a hangja: Szeretni mertél
Meggyilkolom érte a szived!

S piócaként szivja a vérem
Már buzog is az ősi éren...
Nincs bennem féltés, szerelem
Én kicsókoltam magamból a szivem.

Könyörgök: eressz, én féreg vagyok...
Akit szerettem, az is elhagyott...
A szomoruság dalát énekelem:
Nagy a bünöm; szeretni, hinni mertem.

Hajnalig tart sokszor e kinos csata,
Reggel eloson, de eljön éjszaka...

Oly mindegy nékem: tudom: ez a vég;
Cél nélkül küzdök, — semmiért!...
Mégis, ha eljön, surranva, lopva
És kinoz oly sok hosszu éjszakán.
Vele jön mindig az a furcsa lány;
Akiért kóros, álomlovag lettem...

S a szomoruság dalát mindig
ujra kezdem...

SZÉKELY MOLNÁR IMRE.

—

— **Elhunyt képviselő.** Ifj. Madarassy Beck Gábor, a kiskundorozsmai kerület országgyülési képviselője, Csongrádmegye volt főispánja a budakeszi Erzsébet szanatóriumban, ahol két hónap óta betegen feküdt, tegnap este negyvenkét éves korában meghalt. Az elhunyt képviselő végigküzdötte a háborut, majd az összeomlás után a menekülteket segélyező iroda vezetője lett. 1925-ben nevezte ki a Kormányzó Csongrádvármegye főispánjává. A Bethlen-kormány rekonstruálásakor lemondott állásáról s akkor a Kormányzó legfelső elismerésben részesitette. 1926-ban választotta meg képviselőjévé a dorozsmai kerület. Temetése csütörtökön délután 3 órakor lesz a Farkasréti-temetőben.

— **Angolból, franciából, németből forditok, magyart forditok angolra, németre, francára. Helen Society, Ferenc József ut 40.**

Megszünteti a „konyak" elnevezést a bortörvény végrehajtási utasitása

Az eddig érvényben volt magyar bortörvény 1924 julius tizenkettedikén látott napvilágot. Azóta azonban a bor értékesitéssel kapcsolatos viszonyok lényegesen változtak és életbelépett az ugynevezett hegyközségekről szóló törvény, amely szükségessé teszi, hogy az érvényben levő bortörvény végrehajtási utasitásán kiegészités, illetően módositás történjék. Az uj bortörvény végrehajtási utasitása ismerteti azokat az eljárásokat, amelyeket a bor kezelésénél a törvény korlátai között igénybe lehet venni. A rendeletben felsorolt anyagokon és eljárásokon kivül azonban bármely más anyagot a musthoz, vagy a borhoz hozzáadni, vagy készitéséhez felhasználni, illetően más eljárást alkalmazni tilos. Különösen tiltott anyagok: a viz (szódaviz) bármely, nem borból előállitott szesz, mazsola gyümölcslé, mindennemü cukor, méz, sacharin, glicerin, szalicilsav és egyéb vegyi készitmény, illetőleg szer. Beteg, romlott, hibás, valamint ecetes bort közfogyasztás céljára forgalomba hozni tilos.

Ilyen borok csakis ipari feldolgozásra, párlatkészitésre, borecetgyártásra, stb. használhatók fel.

A végörehajtási utasitás részletesen intézkedik a borok elnevezésének és megjelölésének feltételeiről, a fokozottabb védelemben részesülő borfajtákról és különleges rendelkezéseket tartalmaz a tokajhegyaljai borokra vonatkozóan. A tipusborok készitésére — mint ismeretes — a földmivelésügyi miniszter ad engedélyt. Az erre vonatkozó régebbi rendelkezés most azzal módosult, hogy azok, akik tipusbort akarnak előállitani, tipusboraikon az „állami ellenőrző jegy"-et alkalmazhatják, ha a tipusbor a következményeknek megfelel.

A végrehajtási utasitás értelmében a borpárlatot, mint szeszesitalt „Cognac" elnevezéssel forgalomba hozni tilos s ezentul már csak mint „Magyar konyak", „Brandy", „Borlánc", „Borfia", „Borlelke", „Bortüze", „Vinignis" s más hasonló elnevezések alatt hozható forgalomba. A végrehajtási utasitás tartalmazza a büntető rendelkezéseket is, amelyekben szintén változás történt. A régi törvény értelmében a törvény ellen vétőket négyszáznyolcvan pengőig terjedő büntetéssel sujtották. Az uj büntető rendelkezés értelmében, ha valaki a törvény ellen vét, de cselekménye sulyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el s három hónapig terjedhető elzárással és hatszáz pengőig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

—

— **A frontharcosok féláru vasuti dij kedvezménye.** A világháboru volt magyar frontharcosai október 6-án délelőtt fél 11 órakor a MOVE Budapest, VI., Podmaniczky-utca 45. szám alatt lévő székházának II. emeleti disztermében országos bajtársi találkozót rendeznek. A bajtársi találkozó vidéki résztvevői részére a MOVE kozbenjárására a kereskedelemügyi minisztérium a MÁV kezelésében lévő vasutvonalakra, továbbá a Duna, Száva, Adria (Déli) vasuttársaság és Győr, Sopron, Ebenfurti vasutak igazgatósága: saját vonalaikra féláru menetdijkedvezményt engedélyeztek. Ezen menetdij kedvezményt azok a frontharcosok igényelhetik akik a MOVE frontharcos igazolványával rendelkeznek (vagy beküldött frontharcos személyi lapjuk elintézés alatt áll) és a Duna, Száva, Adria-vasutak, továbbá a Győr, Sopron, Ebenfurti vasutak vonalain P 1.50, a MÁV vonalain utazók pedig P 0.75 jegykiállitási és kezelési dijat, esetleg bélyegben, valamint a kedvezményes igazolvány megküldésére szolgáló felbélyegzett és megcimzett borítékot, legkésőbb október 2-ig bezárólag a MOVE budapesti főosztály elnöksége cimére (Budapest, VI. Podmaniczky-utca 45.) eljuttatják.

— **A világ legjobb gépirónője.** Eddig még nem rendeztek ugyan gépirás! olimpiászt, de azért a gépiró szakértők megállapodtak a világ legjobb gépirónőjének személyében. Ez a hölgy Miss Eleonora Mitchel manchesteri gépirókisasszony. Ha eléje tesznek egy teljesen ismeretlen ujságcikket, szédületes tempóban irja le: percenként 500 betűt üt le. Diktálás után még gyorsabban tud irni. Ugyanilyen tempóban gépir franciául is. A gépiróvilágbajnokot egy rotterdami reklámiroda szerződtette.

— **Meghivó.** A Tanitók Vegyeskara folyó hó 26-án (csütörtökön) délután 5 órakor a Füvészkert-utca 2. szám alatti népiskolai mozi teremben tartja ez évi közgyülését. Tárgy: titkári, pénztárnoki jelentés, ujra alakulás. A közgyülésre a müködő, pártoló tagokat ez uton is meghivja s uj tagokat is szeretettel fogad az Elnökség.

— **Tyuktolvajok garázdálkodása.** Pikó Mihályné Kemény Zsigmond-utca 14. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy napok óta dézsmálja egy ismeretlen tettes a tyukólját és pár nap alatt nyolc darab tyukot loptak el tőle harminc pengő értékben. A tyuktolvaj kézrekerítésére a rendőrség megindította a nyomozást.

— **Pálfy Irén iparmüvésznőt** Pálfy József ny. tanár, festőmüvész és neje gyöngyöshalászi Takách Malvin leányát, eljegyezte Jakucs István ref. főgymn. tanár, Debrecenben.

—

RÁDIÓ-MÜSOR.

Szerda, szeptember 25.

Budapest, 9.15: Gramofonhangverseny. 9.30: Hirek. 9.45: A hangverseny folytatása. 11.10: Nemzetközi vizjelzőszolgálat. Vizállásjelentés magyarul és németül. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. — 12.05: Sovánka Nándor és cigányzenekarának hangversenye. 12.25: Hirek. 12.35: A hangverseny folytatása. 13 Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.30: Hirek, élelmiszerárak. 15.30: „Morse"-tanfolyam. 16.10: Esterhás István felolvasása: „Titusz Nándorfehérvárra indult". 16.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 17.10: pozsonyi Bertók Vili és cigányzenekarának hangversenye. 18.15: Vizvári Mariska Szigeti József naplójából olvas fel. 18.50: Olasz nyelvoktatás. 19.50: Lóversenyeredmények. 20.10: A rádió házikvartettjének hangversenye. 22.30: Pontos időjelzés, időjárásjelentés és hirek. Utána: A m. kir. 1. honvéd gyalogezred zenekarának hangversenye.

Külföld: Berlin és Königswusterhausen, 17: Szórakoztató zene. 18.50: Fred Drissen (bariton) dalestje. 20: E. M. Grétry: „Die beiden Geizigen" vig opera. 24.30: Hangverseny. Katowice, 20.30: Hangverseny. Milánó, 17: Rádiókvintett. 21: Vidám délután. 20.30. Sepilli: „Nave Rossa". 22.25: Szórakoztató zene. Róma, 17.30: Hangverseny. 21: Zenekari hangverseny. Warszawa, 18: Hangverseny. 20.30: V. Bregy (tenor) hangversenye.

Tóby-féle fajborok kimérését megkezdtem

Kövidinka ezerjó 1 liter P 1.— Rizling 1 liter P 1.20.

Szives pártfogást kér vitéz Nánási Lajos „Korona" vendéglő (Csapó-utca 17.) bérlője.

Humor a gondok közt

Születésnapon

Feleség: Mit vegyek a születésnapodra?

Férj: Semmit, angyalom, nincsen pénzem.

—

Rotschild

— Ötezer pengő gyorssegélyt nem adhatok, de fizetek magának évi négyszáz pengőt, amig élek.

— Mit érek azzal? Amilyen szerencséje van a báró urnak, már holnap meghal.

—

Ostoba

— Hányadika van ma?

— Miért kérdi tőlem, mikor ott van az ujság a kezében...

— Igen, de az már tegnapi.

— **Városi segélyek.** A debreceni Nyári Egyetem a mult évben 6400 pengős segélyt kapott a várostól. Most ismét kérelmet intézett a városhoz, hogy a 6400 pengős segélyt az 1930-as évre is adja meg a város. A jog- és pénzügyi bizottság a kérelmet pártolólag terjeszti a legközelebbi közgyülés elé. A debreceni unitárius leányegyház 1000 pengős évi segélyt kért a várostól. A jog- és pénzügyi bizottság a segély megadása mellett döntött. A debreceni Református Tanitók Segélyegylete részére a tegnapi jog- és pénzügyi bizottság 500 pengős városi segély adása mellett határozott.

— **A Mester-utcai ref. egyházrész Biblia-órái** ma, azaz szeptember 25-én délután 5 órakor a Mester-utca 22. sz. alatti református iskolában megkezdődnek és minden szerdán délután megtartatnak. Az egyházrészbe tartozó ref. hiveket meghivja Uray Sándor ref. lelkész.

ANYAKÖNYVI HIREK

Eljegyzések: Balai János Sinai Erzsébettel, Pócsi Ferenc Majoros Margittal, Szabó Sámuel Végh Zsuzsánnával, Szatmári Károly Szatmári Máriával, Hegedüs Kálmán Kovács Irénnel, Bornstein Ignác Perl Heléннel.

Születések: Földesi Lajos fm., fiu Imre, Hudák János áll. rendőr, leány Anna, Nagy János fm., leány Margit, Nagy Endre korcsmáros, leány Elit, Klein Sámuel fuvaros, fiu György, Madai Imre fm., leány Piroska. Lisztes Dávid utkaparó, leány Irén, Demjén András végrehajtó, fiu Károly. Grósz Andor kereskedő, fiu Tibor, Mayer Imre kocsis, fiu Imre. Kovács István máv. altiszt, fiu István. Bógyis Pál máv. fütő, leány Adél. Nagy Gyula fm., fiu Gyula. Gál Imre gépész, fiu Imre. Józsa Antal nyomdász munkás, leány Ilona.

—

— **B. Vattay Margit táncintézetében** minden vasárnap délután 5—8-ig gyakorló leckeóra (össztánc) Péterfia 30.

— **Egyetemi tankönyvek** uj és használt állapotban kaphatók Böhm Ferenc könyvkereskedésében, Ferenc József ut 7. Bika-szálló mellett.

— **Egy pengő hatvanért** 4 és félix 6-os fényképezőgépet vehet a Berzéki fotobörzén és ingyen tanitják meg fényképezni.

— **Séta után a Gambrinus.** Tulajdonos: Muraközy. Főpincér: „Róbert" (Robby.) Állandóan cigányzene!

— **B. Vattay Margit táncintézetében** október 3-án egyetemi kolon kezdődik. Beiratkozás egész nap. Péterfia 30.

— **Papirszalveták** legnagyobb választékban. Papirtálcák, töltőtollak 1 pengőtől. Iskolatáskák, iró- és rajzszerek legnagyobb választékban Antalfy József könyv- és papirkereskedésében. Szent Anna és Varga-utca sarok.

A mozgószínházak közleményei:
Szerda—csütörtök:

URÁNIA

Két attrakció egy előadásban!

Tolvaj kisasszony

társadalmi dráma 8 felvonásban. Főszereplők: Estelle Taylor, Lillian Tashmann és Roland Drew. Megelőzi:

Kényes helyzet

akadályverseny egyházasság körül 7 felvonásban. Főszereplők Helene Charwick és Kenneth Harlan.

VIGSZINHÁZ

A legszebb és legujabb magyartárgyu film!

A magyar nemzet ünnepnapján született meg és minden magyar szivhez szól e film!

Geoffrey Moss-nek a „Sweet Pepper" cimü eredeti angol regénye nyomán készült:

Az édes paprika

(Budapesti történet)

egy magyar huszártiszt regénye 9 felvonásban. Főszereplők: Árközi gróf, huszárszázados: Warwick Ward, Jill Mordaunt, követségi titkárnő: Éva Grav, Harry Whites, hadnagy: Paul Richter (Viola Verdier) Rothermere laptudósító: Margit Manstad. Történik Londonban és Budapesten. A cigányzene kiséretet Veres Tóni és zenekara szolgáltatja, Megelőzi:

A férfi vadászni jár

(A házasélet komédiái)

Főszerepben Tom Rickette.

Jön Péntektől:

Urániában: A koldus diák (Millöker Károly világhirü operettjének filmváltozata) Harry Liedtke, Eszterházy Ágnes, Verebes Ernő, Hans Junkermann. Megelőzi: Tempó!... Tempó!... (Az ördög szeretője) Luciáno Albertinivel.

METEORBAN

Szerdán:

Csak felnőtteknek!

A földalatti Newyork

Nagy amerikai kalandordráma 8 felvonásban Lon Chaney és Betty Compsonnal és

A texasi lovág

6 felvonásban Tim Mc. Cay-al.

Előadások: 7 és 9 órakor.

Jön a **Magyar Rapszódia.**

— **Tankönyvét** az összes iskolák részére beszerezheti a Csáthy-féle könyvkereskedésében a Nagytemplom mellett. Használt tankönyveket féláron vásárolhat. Kiszolgálás köztisztviselői kulturkölcsön utalványokra is.

— **Saison legnagyobb slágere:** barna clozet papir 30 fillér, fehér 32 fillér, finom elsőrangu minőség. Papirokban fogalmi száziv 1 P, hófehér irópapir száziv 1 P 40 fillér. Springer papir-fotocikkek szaküzletében.

— **Zongora órákat adok** kezdőknek és haladóknak, akadémiai módszer szerint, kivánatra zenedében vizsgáztatok. Marschalkó Gusztávné, Batthyányi-utca 1. Beirás d. u. 3—4-ig.

— **Beiratkozás angol nyelvre.** Középiskolai tanulókat korrepetálok német és francia nyelvben. Helen Society, Piac-utca 40.

— **Tör, kard és epee vivóórák** Ferenczy Pál (wienerneustadti okl. vivómester) a Békessy Béla Vivó Club vivómesterénél Simonffy-utca 1. c. alatt megkezdődtek. Hölgyek, urak és gyermekek (8 évesektől) részére külön órák. Beiratkozás délután 3 órától 8 óráig.

Dégenfeld gróf óriási értékü könyvtárat adományozott az evangélikusoknak

Degenfeld-Schombourg gróf nagybirtokos, református egyházmegyei gondnok igen értékes adománnyal gazdagitotta a magyar evangélikus egyházat. A grófra örökségképen nagynénjéről, Podmanitzky Gézáné bárónőről egy huszonötezer kötetes, ritkaságokkal teli könyvtár maradt, mely számos bel- és külföldi unikumot tartalmaz. Miuthogy a könyvek jelentékeny része az evangelikus Podmantizky-család és egyéb evangelikus egyének gyüjtéséből származik, Degenfeld gróf az evangelikus egyháznak adta át megőrzés végett a nevezetes bibliothékát.

Félezernél több tagja van a Zenekedvelők Körének

(A D. U. tudósitójától.)

Debrecen legnagyobb kulturális egyesülete iránt Debrecen város müértő közönsége megtartotta régi bizalmát s a kör XXI. évfolyamába is oly sokan jelentkeztek, hogy az felülmulja az előző éveket. Csak uj tag 79 jelentkezett eddig, ugy, hogy elhelyezésük nagy gondot okoz a rendezőségnek, mert a törzstagok természetesen ragaszkodnak helyeikhez.

Minthogy az ujonnan jelentkezettek, akik Debrecen társadalmának előkelő tagjai, a kör el akarja helyezni, viszont a régi tagok jogait sem érinti, már harmadik határidőt tüzte ki a régi tagoknak a jelentkezésre. Mégis több, mint száz régi jogu tag nem jelentkezett eddig. A kör vezetősége nyomatékosan hivja fel öket, hogy Bárdos Géza pénztárosnál a zeneiskola disztermében délelőtt 10—12 és délután 4—5 között jegyeiket váltsák ki legkésőbb kedden, szeptember 24-én délelőtt, mert ezen idő letelte után a helyeket semmi körülmények közt fen nem tarthatják.

Tömegesen jelentkeznek az egyes közhivatalnokok is, hiszen szinházi és mozihelyárnál olcsóbban juthatnak a legmagasabb müélvezethez.

A kör hangversenyeinek végleges dátuma a következő: I. Budapesti Filharmónikusok, dr Dohnányi Ernő és Laurisin Lajos operaénekes október 15 este 8 óra. II. Sauer Emil zongoramüvész november 12. este. III. Ada Sári operaénekesnő december 5. este. IV. Celestin Sarobe operaénekes február 5. este. VI. Zenei kulturünnep október 27. délután 5 óra.

TŐZSDE

Valuta- és érmeárfolyamok

A valutapiac tájékoztató árfolyamai a következők: Egy angol font 27.68—27.83, száz cseh korona 16.88—16.98, száz dinár 9.98—10.06, száz dollár 571.60—573.60, száz francia frank 22.25—22.55, száz hollandi forint 229.20—230.20, száz lengyel zloty 64.05—64.35, száz lei 3.36—3.40, száz lira 29.85—30.15 száz német márka 136.10—136.70, száz osztrák schilling 80.30—80.70, száz svájci frank 110.15—110.65 pengő. — A nemesfémpiacon a magánforgalomban a huszkoronás aranyat 22.90—23.10, az ezüst egykoronást 0. 38—0.40, a forintost 1.05—1.10, az ötkoronást 2—2.08, a szinarany grammját 3.81. a szinezüst kg.-ját 96 pengővel jegyezték.

A zürichi devizaárfolyamok

A zürichi megnyitó devizaárfolyamok a következők (zárójelben a tegnapi zárlat): Budapest 90.53 (90.53), Berlin 123.52 és fél (123.52 és fél), Newyork 518.70 (518.78), London 25.15 (25.14 és ötnyolcad), Páris 20.30 és háromnegyed (20.30 és fél), Milano 27.16 (27.14 és háromnegyed), Prága 15.36 és fél (15.36 és fél), Belgrád 9.12 és háromnegyed (9.12 és háromnegyed), Bukarest 3.07 és fél (3.07 és fél), Bécs 73 (73), Amsterdam 208.10 (208.05).

Gabonapiac

A budapesti gabonapiacon a tegnap megnyilvánult átmeneti javulás után az üzleti tevékenység ujból elcsendesedett és ha a liverpooli jegyzés az irányzat ellanyhulásáról számol be, ugy az a tizhusz filléres árnyereség, amely tegnap a buzánál és a rozsnál mutatkozott, elvész. A külföldi kereslet a budapesti piacon jelentéktelen, ezzel szemben a vidéken élénkebb érdeklődés tapasztalható. Békéscsaba környékén Svájc és Ausztria részére vásárolják az ugynevezett pirosbuzát, sőt érdeklődés jelentkezett Németország és Hollandia részéről is, üzlet azonban a nagy fuvarköltség miatt csak szórványosan történik. A határpiacno a hivatalos tőzsdeidőt megelőzően az októberi buzát 21.80, a márciusit 24.24, az októberi rozsot 16.80 pengőre értékelték.

A liszt- és őrleménypiacon a malmok nem változtatták meg lisztáraikat.

— **Bika pincevendéglőjében lehet a legjobban, legolcsóbban étkezni.**

— **Az Adó és Könyvvitel** legujabb számának tartalma dr Schranz András: A német racionalizáló mozgalom. Kelemen Ferenc: Racionális könyvelési rendszer a vidéki pénzintézeteknél. Dr Szelényi Ödön: A forgalmiadó átalányozása. Ismerteti a pénzügyminiszternek a váltók forgalmiadó kötelezettségének módositásáról kiadott rendeletét. Dr Szepesi Mihály: Az adómérséklési törvény fontosabb rendelkezései. — Hellós László közgazdász: A papirszabványok normalizálása. A Közgazdasági szemle-rovat Norvégia és Dánia gazdasági helyzetével foglalkozik. Rendeletek Adónaptár, Döntvénytár c. rovatok a kereskedők részére fontosak és nélkülözhetetlenek tartalmuknál fogva. A lap megrendelhető a kiadóhivatalban: Budapest, VIII., József-körut 86. Előfizetési dija egy évre 20 pengő, félévre 11 pengő.

SZINHÁZ

SZINHÁZI MÜSOR

Szeptember 25-én este 8 órakor Megnyitó Diszelőadás K. Voith Ilonka operaénekesnő felléptével: **Cigánybáró.** Bérletszünet.

Szeptember 26-án este: **A prózai együttes bemutatkozása: Császár és komédiás.**

Szeptember 27-én: Az operettegyüttes bemutatkozása. Szenzációs ujdonság: **Szökik az asszony.** Premier.

Szeptember 28-án: **Szökik az asszony.** Bérletszünet.

Szeptember 29-én délután: **Nászéjszaka.** Olcsó helyárakkal.

Szeptember 29-én este: **Szökik az asszony.** Bérletszünet.

Szeptember 30-án: **Szökik az asszony.** Bérlet A. 1.

Október 1-én: **Szökik az asszony.** Bérlet B. 1.

Október 2-án: **Szökik az asszony.** Bérlet C. 1.

Október 3-án: **Szökik az asszony.** Bérlet D. 1.

Október 4-én: **Szökik az asszony.** Bérletszünet.

Október 5-én: **Szökik az asszony.** Bérletszünet.

A SZINHÁZI IRODA JELENTÉSE

Ma este nyitja meg az uj társulat Cigánybáró előadásával K. Voith Ilona vendégfelléptével a Csokonai szinház uj évadját Kardoss Géza igazgató.

A szintársulat a mai napon mutatkozik be uj összetételében a Cigánybáró előadásával. Az uj társulat énekes együttese a nagy erőpróbát jelentő klasszikus daljáték preciz előadásával egycsapásra meg fogja hóditani Debrecen szinházbajáró közönségét, mert Erkel Gaby az uj énekes primadonna ragyogó Szaffija, Szücs László szárnyaló, diadalmas erejü tenorján megszólaló Barinkay Sándora és egyáltalán az egész előadás pompás együttese ma a vidék legjobb társulatát jelenti. Debrecen városa mindig kényes izlésü publikuma minden felfokozott igényét ki fogja elégiteni a Cigánybáró mai diszelőadásán bemutatkozó müvészgárda. Az előadást a honvéd gyalogezred ünnepi nyitánya, majd Halassy Mariska imája után a teljes társulat által előadott Hymnus hangjai vezetik be. Az ünnepi alkalomra való tekintettel tisztelettel kéri a szinház igazgatósága a n. é. közönséget, hogy helyeit pontosan fél 8 órára az előadás megkezdésére elfoglalni sziveskedjék.

Siessen szelvénybérlete kiváltásával, mert csak október 1-ig kaphatók a szelvénybérletek a szinházi irodában, a Méliusz könyvkereskedő cégnél és a Fogalmi Illatszertárban.

Császár és komédiás. A csütörtöki nagyjászа a szinház az uj prózai együttes első fellépésével Hevessi nagyszerü történelmi darabját, melyet Thuróczy Gyula rendez. A nagyhatásu történelmi szinmü vezető szerepeit a darabot rendező Thuróczyn kivül Ditrói Ica, Sulyok Mária, Halassy Mariska, Tuboly Luiza, Kédly Gyula, László Gyula, Fábián János és Mészöly Tibor játszák.

Ugy a megnyitó diszelőadásra, mint a szinlapon hirdetett bármely előadásra érvényesek az uj szevények.

Szökik az aszony.

Az uj szezon első operettslágerének bemutatója szeptember 27-én este.

A primadonna: Kornély Mária — Szökik az asszony.

A szubrett: Tihanyi Jutka — Szökik az asszony.

A bonvivan: Szücs László — Szökik az asszony.

A legragyogóbb keretek között mutatja be a szinház a szezon első operettjét a Budapesten a 100-ik előadás jubileuma után is állandóan szinfelt házakat vonzó Szökik az asszony revüoperettet. Az operett és revü minden jókelléke megvan ebben a párattlanul ötletes, fordulatos darabban és a zenéje pedig olyan népszerü, hogy a slágerszámokat már hónapok óta dudolja mindenki. A „Pardon, pardon szenyóra" cimü hires tangót Kornély Mária és Szücs László minden bizonnyal ezuttal is legalább tizszer ismétlik meg, valamint harsogó sikerrel mutatkoznak be Erdödy Kálmán balettmester vezényletével a görlök, akiknek táncai a nagy revük látványosságával ér fel. Tihanyi Jutka és Sugár Misi bravuros táncai szenzációszámban mennek és a Misoga pár produkciója, pedig egyenesen az orfeumbeli akrobaták mutatványaival versenyez.

A minden izében fővárosi nivóju előadást Remete Géza förendező rendezi és a szinházigazgatóság semmi áldozattól sem riadt vissza, hogy első döntő ütközetét a közönség kegyeiért sikerrel vivja meg.

A szenzációs ujdonság egész október 5-ig van müsorra tüzve. Pénteken, szombaton, vasárnap este bérletszünetben, hétfőtől csütörtökig az A), B), C) és D) bérletekben. A szelvények valamennyi előadásra érvényesek.

Vasárnap délután Ferenczy Marien, Tihanyi Jutka és Antók Ferenc felléptevel, olcsó helyárakkal a gyönyörü zenéjü pikáns francia operett a Nászéjszaka kerül szinre csak felnőtteknek.

TESTEDZÉS

Magyar uszók győztek a spanyolországi versenyen

Magyarország—Spanyolország 8:0

Barcelona, szeptember 24.

A Montjuich-tóban tegnap kezdődött meg a magyar-spanyol uszómérkőzés. Az első nap valamennyi mérkőzésben a magyarok győztek.

Részletes eredmények:

100 m-es hátuszás: 1. Mártonffy 1 p. 16.8 mp.

4×50 m. vegyes staféta: 1. Magyarország (Mártonffy, Gáborffy, Homonnay II., Mészöly) 2 p. 15.2 mp. 2. Spanyolország 2 p. 29.5 mp.

5×50 m. gyorsuszó staféta: 1. Magyarország (Keserü I., Vannie I., Halassy, Gáborffy, Mészöly) 2 p. 25 mp. 2. Spanyolország, 2 p. 33 mp.

Az uszószámok után következett a vizipolómérkőzés a belga Delehaye kitünő biráskodása mellett. A komplett felállitásban játszó magyar csapat iskolajátékkal 8:0 arányban győzött.

A Bocskay footbal clubnak megengedik a városi cimer használatát

A Debreceni Bocskay football club legutóbb azzal a kéréssel fordult a városhoz, hogy engedjék meg részére külföldi és vidéki mérkőzései alkalmával a városi cimer használatát. A kérelemmel tegnap foglalkozott a jog- és pénzügyi bizottság. Zöld József tb. főjegyző a kérelem mellett szólalt fel a bizottság ülésén. Megemlékezett azokról a sikerekről, amelyeket a Bocskay mult évi görögországi turája alatt aratott. Azon kivül pedig felemlitette, hogy az itthoni mérkőzéseknél is legtöbbször dicsőséget szereztek a városnak, hiszen a város szineiben játszanak s igy méltányos a kérelem teljesitése. A jog- és pénzügyi bizottság rövid tárgyalás után amellett foglalt állást, hogy a „Bocskay"-nak engedjék meg a város cimerének használatát.

—

Debreceni rendőrtisztek a RAC versenyén

Vasárnap és hétfőn Bdapesten a fővárosi rendőrség sportegyesülete, a RAC országos céllövő és tenniszversenyt rendezett az összes magyarországi rendőrkerületek és kapitányságok bevonásával. A RAC versenyén a debreceni rendőrség tisztikarából is többen részt vettek, különösen a céllövészetben nagyon szép sikerrel szerepeltek. Az egyéni céllövő versenyben ugyanis nyolcvan induló közül a negyedik dijat nyerte vitéz Szántó Mihály debreceni rendőrtisztviselő 92 egységgel, a tizenötödik pedig vitéz Boskó Mihály rendőrfelügyelő lett. A tenniszcsapatversenyben pedig a debreceni kerület hatodik lett. A tenniszversenyeknél azonban a sorsolás nem a legszerencsésebb volt ,mert a debreceni csapat mérkőzései legnagyobb részben szakadó esőben folytak le, ami nagyon gátolta a játékosokat teljes tudásuk kifejtésében.

—

Kretovich dr nyerte a II. osztályu férfi egyest a DEAC nemzetközi teniszversenyén. A II. osztályu versenyszám erős mezőnyéből, ahol olyan jó játékosok véreztek el az előmérkőzések során, mint Pfaff, Szemethy, gr. Nemes, Romek stb. Miklós Béla DTE és Kretovich dr DEAC kerültek be a döntőbe. Az idő előrehaladottsága miatt hétfőn már nem tudták lejátszani a döntő mérkőzést s igy tegnap délutánra halasztották. A küzdelem elején Miklós könnyen nyeri az első szettet, azonban Kretovich dr mindinkább belejön a játékba s a végén megsemmisitő fölénye mellett javára dül el a küzdelem. Szettarányok: 2:6, 6:1, 6:0.

3670/929. á. é. sz.

VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDETMÉNY.

Alulirott m. kir. államépitészeti hivatal Földes község részére a Földes—derecskei trvh.-i ut mentén (Földes községházától számitott mintegy 6 kilométer távolságban) államsegélyen létesitendő egytantermes és tanitói lakásos tanyai iskola épitési munkálatainak biztositása céljából versenytárgyalást hirdet.

A pályázni óhajtók felhivatnak, hogy „Ajánlat a Földes község részére létesitendő egytantermes, tanitói lakással biró tanyai iskola munkálataira" felirással ellátott, pecséttel lezárt boritékba helyezett ajánlataikat legkésőbb 1929. évi október hó 10-ik napjának délelőtt 11 órájáig alulirott hivatalhoz közvetlenül vagy posta utján nyujtsák be.

Ajánlatok tehetők az egyes munkanemekre külön-külön is.

Az ajánlat az előirt ajánlati minta és ajánlati költségvetés felhasználásával teendő, az ajánlati költségvetésbe az egységárakat nemcsak számokkal, hanem betükkel is be kell irni.

Az ajánlathoz az ajánlati összeg 2 százalékát kitevő bánatpénznek valamely m. kir. adóhivatalnál, vagy állampénztárnál történt letételét igazoló nyugta, vagy annak közjegyzőileg hitelesitett másolata csatolandó.

Azok az ajánlattevők, kik a munkálat teljesitésére törvényes képesitéssel nem birnak, kötelesek ajánlatukban képesitéssel biró megbizottat megnevezni.

Azok az ajánlattévők, akik alulirott államépitészeti hivatal hatáskörében munkát eddig még nem végeztek, vagy előtte ismeretlenek, tartoznak megbizhatóságukat az illetékes kereskedelmi és iparkamara bizonyitványával igazolni.

Az ajánlatok alulirott hivatalban 1929. évi október hó 10-én délelőtt 11 órakor fognak felbontatni. A versenytárgyaláson az ajánlattévők vagy képviselőik jelen lehetnek.

A müvelet és feltételek a hivatalos órák alatt alulirott hivatalnál megtekinthetők, mely alkalommal a netán szükséges felvilágositások is megadatnak. Ugyanott az ajánlati ürlap dijtalanul, az ajánlati költségvetési urlapok bekerülési áron megszerezhetők.

Az ajánlattévők ajánlataikkal a versenytárgyalás napjától számitott negyvenöt napig maradnak kötelezettségben.

Tudomásul közöltetik, hogy az épitkezés helyszine Sáp vasuti állomástól 11 km., a Földes községi téglagyártól 7 és fél km., a debrecen—békési trvh.-i uton lévő téglagyártól 14 kilométer távolságra van.

Debrecen, 1929 szeptember 21.

A debreceni m. kir. államépitészeti hivatal, Vármegyeház, II. emelet.

Mosott

rongyot

vesz

lapunk nyomdája

József kir. herceg u. 16.

KÖZGAZDASÁG

Katasztrófára vezet a buzaár és a termelési költség közti nagy különbség

Már eddig is 50 ezer mázsával több magyar buzát vittek külföldre, mint tavaly az egész évben. Jellemző a rossz értékestiési árakra, hogy mégis 10,600.000 pengővel fizetett a külföld kevesebbet a magyar buzáért. A mezőgazdasági kamara memorandumot készit, amely a gabonaértékesitéssel kapcsolatos óhajait tartalmazza. Megállapitja, hogy a gabona ára és termelési költsége között való nagy különbség katasztrófára vezethet. A memorandumot Bethlen István gróf miniszterelnök elé terjesztik.

Két és fél millió hektó borterm**é**sre számitanak

A tartósan száraz időjárás a szőlők minőségét javitja ugyan, a mennyiséget azonban csökkenti, ami érthető aggodalmat okoz a szőlősgazdák körében ,mert hiszen a szőlőmivelés költségei az idén jelentékenyebbek voltak, mint más esztendőben. A csemegeszőlők egyre nagyobb mennyiségben kerülnek a piacra és a külföldre is aránylag jelentékenyebb tételeket exportálunk. A külföldön általában mindenütt szivesen fogadják a magyar szőlőt, mely minőség szempontjából kiváló, csomagolás szempontjából pedig kifogástalan. A szőlőnek a piacra kerülésével kapcsolatosan élénken latolgatják, hogy az idén milyen must, illetően borterm**é**sre van kilátás? A szakkörök véleménye szerint a legjobb esetben 2.5 millió hektoliterre becsülhető a várható musttermés, ha dököz**b**en az időjárás nem csökkenti a terméskilátásokat. Más oldalról állandóan három millió hektolitert meghaladó musttermésről beszélnek. Még abban az esetben is, ha 2.5 hektolitert nem szárnyalja tul a termés, az elérhető árak mellett megtalálják a számitásukat a termelők.

—

Debreceni lóvásár

A mai lóvásáron a felhajtás kicsiny volt, mint az a nagyvásár előtti héten általában szokásos. Jóminőségü ló a vásáron nem volt. Az áralakulásról nem is lehet beszélni.

Debrecen, sz. kir. város elsőfoku közigazgatási hatósága.

46810—1929. C. szám.

HIRDETMÉNY.

A m. kir. Földmivelésügyi Miniszter ur 38730—1929. szám alatt megengedte azt, hogy Debrecen szab. kir. város területén a ragadós száj- és körömjárás miatt engedélyezett zárt sertésvásárból sertések vasuton a Budapest Ferencvárosi zárt sertésvásárra elszállithatók.

Debrecen, 1929. szeptember hó 21.

Dr. *Vass Károly*
városi tanácsnok.

FIGYELEM!

Vásároljon, mig a

hideg idő be nem áll!

10—20%-al tudja most olcsóbban beszerezni nálunk

téli ruha-

szükségletét, mint később.

Óriási választék férfi-, fiu és gyermek ruhákban, őszi felöltő, téli kabátokban, bőrkabát és bundákban.

Hajdusági

Ruhaáruház Piac-u. 67

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Elárverezek Debrecenben Kösülyszeg 38. sz. a. **1929. év október hó 1. d. e. íél 10 órakor** lovak és tehenekből álló ingóságokat

Lőrinc, végrehajtó.

24909/1929. VI.

HIRDETMÉNY.

Az egyenruházott városi alkalmazottak 1929. évi téli egyenruha és lábbeli szükségletének szállitására irásboli versenytárgyalást hirdetek.

A „szállitási feltételek" és az ajánlati ürlapok a közigazgatási rendészeti ügyosztálynál (Debrecen, Városháza, magastőliszint 13. számu szoba) a hivatalos órák alatt megtekinthetők, illetve a megállapitott áron (szállitási feltételek: 2 pengő, ajánlati ürlap 1 pengő) megszerezhetők.

Ugyanott a szállitásra vonatkozólag részletes felvilágositás nyerhető.

Az irásbeli zárt ajánlatokat 1929. évi október hó 9-én, szerdán délelőtt 11 óráig lehet a városi közigazgatási rendészeti ügyosztálynál a fentebb megjelölt hivatalos helyiségben beadni.

Debrecen, 1929 szeptember hó 21.

Dr Vásáry István,
polgármester.

VÁSAROK NAPTÁRA

Szeptember 25-én. Dombóvár, Nagyberki.

Szeptember 26-án. Hahót, Hajdúhadház, Kecskemét, Keszthely, Petervására, Sajtoskál, Szemajom (sertésvásár nincs), Tiszalök. Ló- és marhavásár: Zirc. Ló- és kirakodóvásár: Püspökladány. Állatvásár: Devecser.

Szeptember 27-én. Biharnagybajom, Somogyjád (sertésvásár nincs). Marha- és sertésvásár: Békés. Állatvásár: Veszprém. Kirakodóvásár: Kecskemét, Zirc.

PALOTAY LAJOS vegytisztitó telepe Honvéd-u. 9/j. Üzletei: Kálvin-tér 5. Batthyányi-u. 26. és Hunyadi-u. 5.

DEBRECZENI UJSÁG

NAJDUFÖLD

SZERKESZTŐ:
Marschalkó Lajos.
Szerkesztőség: József kir. herceg-utca 14. (Telefon 3—48.)
Kiadóhivatal: Kossuth-utca 3., I. emelet. Telefon 1—41.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy apróhirdetés 10 szóig 50 fillér és egyszerre két reggeli lapban jelenik meg.

Vastagabb betükkel szedett szavak duplán számittatnak. — Üzleti hirdetések más tarifa alá esnek.

Apróhirdetésekre felvilágositást a 141. telefonszám ad.

HÁZASSÁG

Intelligens
középkoru özvegy 3000 pengővel férjhez menne idősebb urhoz, kinek legalább annyija van. Levelek „Szorgalmas" jeligével kiadóba kéretnek. 7507

KIADÓ LAKÁS

Két
utcai butorozott szoba, ebédlő és háló, esetleg konyha használattal is kiadó. Arany János utca 75. szám. 7508

Kétágyas
csendes, tiszta utcai szoba kiadó. Eötvös utca kilenc. 4423

Kiadó
háromszobás lakás októberre. Szepességi utca 30. Keresztpélet. 4419

Egy
utcai szoba és szoba, konyhás lakás kiadó. — Nyugoti u. 32. sz. 7510

Butorozott
szoba teljes ellátással kiadó központban. Iskola utca 8. 7509

Kiadó
két különbejáratu csinosan butorozott utcai szoba irodának, rendelőnek, lakásnak. Kossuth utca 26. Baloldal. 7512

Különbejáratu
csinosan butorozott szoba 1—2 személynek kiadó. Piac 21. 7482

Különbejáratu
udvari butorozott szoba ura ellátással kiadó. Rákóczi u. 24-b. 4393

Különbejáratu
butorozott szoba kiadó Hajó utca 16. 4395

Kiadó
3 szobás modern lakás mellékhelyiségekkel — Szent Anna utca 22. sz.

Butorozott
szoba teljes ellátással kiadó. Iskola u. 8. szám. 7480

Kétszobás
lakás kiadó. hentes-mészárossegéd felvétetik. Hatvan utca 55. 4405

Kiadó
Piac utca 32. kétszobás lakás. Irodának alkalmas Értekezhetni Általános Forgalmi Banknál. 1432

Utcai
butorozott szoba kiadó. Csillag u. 79. 2. ajtó.

Egy
szoba, konyás lakás kiadó. József kir. herceg utca 57. 7384

4 szoba
mellékhelyiségekkel november 1-re kiadó. Hunyady—Erzsébet utca sarok. 4344

Egy
szoba mühelynek vagy lakásnak, kiadó. József kir. herceg utca 57. sz. 7376

Sámsoni ut
7. Egy udvarranyiló szoba, fáskamara október 1-re kiadó. Nagy Gyula vendéglővel szemben. — Jószágtartással. 4409

Egy
szoba, konyha, speiz, villany bevezetve gyermektelennek október 1-re kiadó. Késes utca 24. sz. 4407

Kiadó
egy udvarra nyiló szoba lakásnak vagy mühelynek. Hatvan utca 64. 7493

Főtéren
kiadó földszintes ház, szoba, előszoba azonnal kiadó. Lakás ujonnan van festve, cserépkályhák ujonnan átrakva, orvosi rendelőnek vagy egyéb irodának alkalmas. Cim: Piac utca 72. házfelügyelőnél. 7420

Butorozott
szoba 2 ágyas kiadó. Rákóczi u. 69. sz.

Kétszobás
fürdőszobás lakás kiadó. Irodának, rendelőnek is alkalmas. Rákóczi u. 4. 4321

Különbözö
férfiruhák, cipők olcsón eladók. Vörösmarty u. 1. balra. 4410

Különbejáratu
butorozott szoba október elsejére kiadó. Vörösmarty u. 1., balra. 4411

Uriembernek
különbejáratu utcai butorozott szoba kiadó. — Ugyanott 2 szekrény és ágy eladó. Kazincy 10. 4317

Kiadó
irodának két szoba kapualatti bejárattal. Értekezhetni Alföldi Takarékpénztárnál, Piac utca 16. szám. 7439

Különbejáratu
butorozott szoba kiadó. Bundi utca 15., II-ik lakás. 7368

Püspöki palotában
csinosan butorozott szoba kiadó, esetleg fürdőszoba használattal. Érdeklődni: Nagy házmesternél, Püspöki palota II. kapu. 7313

Száraz
pincelakás takaritásért kiadó. Apaffy u. 20. sz. 4158

Négyszobás
uri lakás mellékhelyiségekkel olcsó áron kiadó. Megtekinthető Sestakert Komlóssy ut 66. Felvilágositást ad: kollégiumi kapus. 7273

Jó házikoszt, bentétkezésre, vagy kihordásra kapható (Rothermere) Darabos utca 44. 5. ajtó. Komády.

VÉTEL

Összetolható
cselédágyat — garantált tisztát megvételre keresek. Cim a kiadóban. 4245

REGÉNY

Ifjú méreg

Angolból forditotta:
DAAN ILONA.

(5)

Csendben ültek, egymásra nézve. Tessie szemei szárazak voltak, de veszedelmesen ragyogtak.

— Azt akartam mondani, édes, well, az az igazság, — nyögte nagynehezen Lem, — az igazság az, Tessie, well, — ugy gondolom, hogy jól éreztük mink magunkat együtt, azaz hogy maga meg én, — ugy gondolom.

— Rajta, kid, folytassa csak.

— Well, amit mondani akartam, az az, drága — well ,hogy izé, hogy hamar megesküdnénk. — Hirtelen elhallgatott, csodálkozva vakmerőségén, és merőn bámult a lányra.

Tessie fellélegzett. Mosoly ragyogta be arcát.

— All right, — mondta csendesen.

— Mikor?

— Beleegyezik?

— Mit gondol, — hogy becsapom?

Egy egész percig, boldogan mosolyogva, nézte szemeit, rettegve, hogy hirtelen gunyosan fog felkacagni, azután elégedetten támaszkodott hátra.

— Igya meg a málnaszörpjét, — mondta.

Táncoltak egy kicsit, rengeteg málnaszörpöt ittak, és beszélgettek.

— Maga még sohasem volt kisvárosban, — mondta Lem Tessienek. — Ott minden másképpen van, semmi sem olyan, mint itt. Nem mintha ez nem volna szép hely, — sietett hozzátenni. — Mert szép, nagyon szép hely ez. De egy kisvárosban, mint Riversideben, magán táncternemek vannak. Meghivott emberek lehetnek csak jelen és mindenki ismeri egymást.

— Tudom, — felelt Tessie — mint a Ritzben.

— Ez az. Látja, azt akarom csak mondani, hogy mi valakik leszünk Riverside-ben. Nem ugy lesz, mint itt, két személy, aki befizetett. Én ott manager leszek, valódi üzletember, tudja. Ami fizetésem ott lesz, az nem sokat jelentene New Yorkban, de Riverside-ben nagyon jó lesz. Azt jelenteni.

A lány hitetlenül hajolt előre.

— Csak nem . . . ?

— Igen, édes.

— Téglaházban?

— Nem téglaházban — faházban.

— Nem adnám azt a faházat egy egész utcasor téglaházért. Mindig olyanban szerettem volna lakni. De folytasd csak kiddo.

— Tudod az egy olyan szép faház kapuval és udvarral és hátul fáskamrával. Köröskörül fákkal, szőlővel, virággal. Nemsokára egy kis autóval. Mert amit én keresek, az ott valami! Vacsorákat fogunk adni, futball meccsekre járunk, klubokba.

— Azt mondod, nekem ott nem kell dolgoznom?

Lem megbotránkozva nézett rá.

— Why, csinos lányok, pláne fiatal asszonyok nem dolgoznak Riverside-ben, sem más kisvárosban. Csak éppen azt a kis háztartást látják el. Összejönnek barátnőikkel satöbbi.

Tessie lassan ingatta fejét.

— Sohasem képzeltem ilyennek, — mondta, — igazán sohasem. Ó kiddo, kiddo, kiddo, kiddo, kid — mikor?

— Holnap reggel.

— Nincs nagyon közel. Ma éjjel elmennék oda.

— Holnap reggel, — ismételte Lem. — Mit szól majd a családod.

— Azt fogják hinni, hogy a királyfi jött értem. Mindig kiváncsiak voltak, ki fog engem elvenni.

Taxiban mentek a Tenth Avenuera, izgatottan tervezgetve. Azután felmentek a sötét lépcsőházban és benyitottak a gázviláigtásu nappaliba.

Max kalapjával fején ült ott, körmeit harapdálva. Megálltak az ajtóbn, kellemetlenül meglepetve, aztán Max felnézett.

— Kezdem unni ezt a dolgot, — mondta morgorván.

Lem és Tessie egymásra néztek.

— Mit? — kérdezte Tessie hüvösen.

— Kezdem unni, — ismételte Max. Aztán most először, direkt Lemhez fordult. — Maga meg jól fogja tenni, ha elhordja magát, — szólt hozzá szenvedélytelenül. — Hordja el magát, és ne tolja ide többé a pofáját.

— De . . .

— Itt nincs semmi de. Hallotta mit mondtam. Azt mondtam, hordja el magát, és pedig gyorsan.

Abbahagyta a körömrágást és felállt. Tessie megfogta Lem kezét és erősen megszoritotta, de nem vette le szemeit Maxról. Max feléjük lépett, Lem hátrált.

— Részeg vagy — mondta Tessie.

Felelet helyett megragadta a huga karját és könnyedén a fal mellé penderitette.

(Folytatjuk.)

Kisebb
családi házat legfeljebb két lakással megvételre kreesek jobb mellékutcán „Adómentes előnyben" címre ajánlatot kiadóba kérek. 4262

ÜZLETEK

Kiadó
Király utca 4. egy nagy üzlethelyiség november elsejétől. Értekezhetni az Általános Forgalmi Bank nál. 7433

Füszerüzlet
berendezéssel, áruval elköltözés miatt kedvező fizetési feltételekkel átadó. Cim a kiadóban. 7424

Egy
jómenetelü kovácsmühely azonnal kiadó. Károly Ferenc József ut 21-b. 7364

KERESLET

Kommenciós
majorus azonnal felvétetik. Lehetőleg nagy fával. Értekezni Zöldfa utca 11. sz. 4402

Varrai
tudó ügyes kézileány azonnalra keresletik. — Sas u. 2. 7484

Mindenes
fözönőt kerecsek azonnali belépesre, Széchenyi-utca 1-b. emelet balra délelőtt. 4324

Ötezer pengő
magánkölcsönt keresek hétablázásra. Cim a kiadóban.

ELHELYEZKEDÉS

Ügyes
kifutófiu felvétetik. Hatvan utca 1., II. em. 17. 7513

Kaucióval
rendelkező pénzbeszedőket felveszek. Jelentkezés a reggeli órákban. Króh, Degenfeld-tér 10. 7505

Mindenes
leányt azonnal felveszek özv. Klein Hermanné Csapó utca 26. szám. 4430

Bejárónőt
keres hoszu, jó bizonyitványnyal egész napra háromtagu keresztyén uri család, október elsejére. Jelentkezés: d. u. 2—5. Hajó u. 8. 4428

Hölgyfodrász
szalonba tanulónak ir. intelligens leányt felvesszek Nemes Alajosné — Ceglédi utca 18. 4416

Uradalmi
gépészkovács gazdaságba ajánlkozik. Cim a kiadóban. 4418

Azonnali
belépésre keresek egy tanulót vagy kifutót, ebéd koszttal Patay Lajos füszer- és csemegekereskedő, Szabó Kálmán u. 16. 4424

Kéziszövésben
és spulnizásban jártas munkásokat állandó munkára felvesz Ardai szövőgyár, — Arany János u. 18. 7514

Péksegédet,
fiatalt, gyakornokot pékségbe felveszek. Klór, Gázgyár utca. Boldogkert. 7412

Kifutót
azonnali belépésre felveszek. Klór, Gázgyár utca 4. Boldogkert. 7409

Mindenes
fözönő felvétetik Zöldfa utca 15. 7496

Favágók
felvétetnek. Fatelep, Ispotály utca 19. 7492

TIZENNYOLC
éven felüli büntetlen előéletü férfiak és nők lapclárgusitásra felvétetnek megélhetést nyujtó jutalékra. Jelentkezés d. u. 4—5-ig Debreceni Ujság Kossuth u. 8.

Mindenes
fözönő gyermekszerető elsejére felvétetik Varga utca 32. keresztépület jobbra. 4408

Kifutóleányt
felvesz Hermann fehérnemü üzem, Hatvan u. 31. szám. 7479

Gép-
és gyorsirásban perfekt fiatal leány ügyvédi — vagy kereskedelmi irodába ajánlkozik. Cim a kiadóban. 4297

Lakatos
tanulók fizetéssel felvétetnek Preislernél, Boldogfalva 6.

Ügyes
kézileány angol munkához felvétetik. Blitzer, Simonffy utca 19. szám. 7390

Szobaleány
kerestetik azonnalra — esetleg október 1-i belépésre. Személyes jelentkezés Piac-u. 10. ajtózsám alatti lakásban, délután 2—5 óra között. 7229

Napszámos
fiuk felvétetnek Preislernél. Boldogfalva 6.

Lakatos
segédek feltételnek Preislernél, Boldogfalva 6.

Egy
magános 56 éves nő keres egy-két tagu uri zsidó családnál állást. „Minden tekintetben megbizható" jeligére a kiadóba. 7373

AJÁNLAT

Német,
francia, zongoranórákat, iskolai korrepetálást vállalok gutányosan. Cim a kiadóban. 7506

Diakleányt
vagy tisztviselőnőt teljes ellátásra felvesz özvegy urinő, Burgondia utca 5. szám. 4417

Német francia
okleveles tanárnőnél — eredményes nyelvoktatás. Vizsgákra előkészités, József királyi herceg utca 41. jobbra. 4398

Angol
cilenében francia vagy német órát ad tanárnő. Ajánlatokat „Tanerőtől" kiadóba. 3999

Németül
tanit azonnali konverzacióval. Kossuth utca 30. szám. 4394

Házikoszt
jó magyaros bentes étkezésre, valamint kihordásra kapható Darabos (Rothermere) utca 44. Komádi.

Fizetés
és jutalékban havi 80—100 pengőt kereshet olyan házaspar, aki ujságkézbesitéssel foglalkozni akar. Jelentkezés Rótin Sámuel illatszertár Hajduszoboszló. 7369

Köpenyek,
estélyi ruhák szövetruhák készülnek legujabb őszi modellek után már 8 pengőért. Chic divatszalon, Szent Anna 22. 8512

Mérlegképes
főkönyvvel őszi munkát vállal. Cimet kérem a Független Ujsághoz — „Családias" jeligére.

Kárpitos
elvállal minden kárpitosmunka javitását. Kivánatra helyszinén csinálom. Papp György kárpitosmester, Cserepes u. 6. szám. 7450

Téli alma,
kézzel szedett, féreg és moníc mentes, Aranyparmin, Jonathán, Törökbálint, Batul Kaszelirenal előjegyezhető ár 60 fillér. Arany János-utca 30. 4101

Fajborok
saját termésü édes magasfoku ó- és uj hiteltként is napi áron. Arany János-utca 30. Rázsó Gyula-utca 2. zamatos gyümölcsbor 60 filléresért kapható egész nap. 9009

Cseh, szlovák,
lengyel, orosz és ruthén okmányokat magyarra és viszont fordit: Voliay Ferenc, kir. törvényszéki hites tolmács, polg. isk. tanár Debrecen, Csapó utca 63. Varga utca 4. (emelet). 3853

Gazdák
törlesztéses kölcsönt földbirtokra, előzetes költségek nélkül folyósittatok. József kir. herceg-utca 44. Mandel. 3747

ÁRUMÁS

Férfiruhák
és női selyemruhák festése, olcsón eladó. — Arany János utca 47.

Eladó
alig használt kerékpár, irógép, gordonka és egy szép cimbalomteritő. Rakovszki u. 4. 4421

Wertheim-
szekrény, irógép és feltétlen tiszta férfiszobagarnitura eladók. Cim a kiadóban. 4415

Egy
nagy festett iróasztal eladó. Teleki u. 58. szám Gulyás. 4429

Cserépkályha
25 pengőért eladó. Eötvös utca 70. 4425

Üszőborju
másféléves fajállat eladó. Sebess utca 9. sz. Katholikus temető végénél. 4420

Landauer
nyitott és két perc alatt csukottá átalakitható, nehéz metszett üvegekkel ellátott nagy hintó, a szemben lévő ülések egytornás nagyok és kényelmesek, a tulajdonos nyugalomba vonulása miatt eladó. — Ugyanott egy feltedeles jó karban lévő kocsi és egy egyfogatu csukott kocsi is eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Autó
alig használt, nyitott, négy üléses, nagyszerü rugózásu kocsi, a tulajdonos nyugalomba vonulása miatt olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Eladó
egy három lámpás rádió, teljes felszereléssel. Cim a kiadóhivatalban.

Mosógép
olcsón eladó összes felszereléseivel együtt. Arany János utca 47.

Nagy hordó
festékes, olcsón eladó. — Arany János utca 47.

Földiepер
igen nagy faj, korai palánt eladó. Szegényházsor 14. 7489

Hordók
és szőlészeti eszközök eladók. Deák Ferenc-u. 13. 4323

Eladó
1-a borgarnitura, gyönyörü vitrines uj ebédlő, antik velencei tükör, — Hoffmann-márkás egészen rövid angol szerkezetü uj zongora, diszlárgyak, képek, üveg- és porcellátárgyak, stb. stb. Ferenc József ut 79., II., balra. 7466

20 hektoliter
négyéves kitünő házi fajbor eladó. Cim a kiadóban. 7427

Méh
van eladó, 8 kas és 2 kaptár. Haláp 137 Szabó Gábor. Központ. 7488

Eladó
két szép kép, két szék, egy nőikabát, irópuld. Cserepes u. 18. 7486

Jókarban
lévő ágy, szekrények, — asztal eladó. Megtekinthető: kettőtol otug. Pacsirta utca 7. 7491

Boroshordó
20 darab 4—5 hektolitéres boroshordó eladó. Pap vendéglős. Deák Ferenc utca 21. 4410

INGATLAN

Elepen
170 hold fekete föld kiadó. Értekezni Pécsi és Pap ügyvédek irodájában, Werboczy u. 4. sz. 7511

Macson
10 hold föld eladó. Értekezhetni dr Veress ügyvédnél Sas utca 3. 4576

Két és fél hold
föld eladó. 500 akácfa és ház 1000 pengőért. Cim a kiadóban. 4417

Kálmánczhelyi
utca 15. számu ház, 1 szoba, konyha, kamarából álló lakással kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Tiszántuli Mezőgazdasági Hitelintézet Kossuth u. 8. 4423

12 hold
szántó Nádudvaron a siterben eladó. Értekezni Bözörményi ut 32. sz.

Honvéd utca
9-i. üzletes ház. Dózsa utca 26. szölő eladó. Értekezni Csapó utca 1. sz. ügyvédi iroda. 4411

Eladó
ház Nyilas telep, Munkás-u. 21. 3 szoba, konyha, kamra, nyári konyha gyümölcsös.

Bocskaykertben
gyönyörü modern magas földszintes ház eladó. Van benne 2 szoba, szép nagy üveges veranda, konyha, kamara, Téli, náron lakható, szép massziv épület. Ktünő vizü kut szivónyomó készülékkel. Egy hold szőlővel és gyümölcsössel. Cim: dr. Debreczeny Barna, Király u. 4. sz. 9017

Bocskay-kertben
1600 négyszögöl szőlő és gyümölcsös, 2 helyiségből álló egyszerü lakással eladó. Felerészben is. Bővebbet: Rákóczi-utca 67. 3625

Rendőrségi
palota mellett nyitandó Blaha Lujza-utcában, — 505 öles telekkel eladó. a Burgondia-utca 9. számu ház több lakással — egy nagy lakás azonnal, elfogadható feltételekkel ugyanott. 4067

Eladó
a Burgondia-utca 9. számu ház több lakással — három és két szobás — azonnal elfoglalható előnyös feltételekkel. Értekezni ugyanott. 4063

Házhely
Sestakert — Andrássy-ut 59. saroktelek, eladó. Érdeklődni dr. Nyiri Ernő ügyvédi irodában, — Piac-u. 28. II. emelet. 4019

Kossuth Lajos
utca 50. sz. ház 1 szoba, konyha, kamara és üvegezett verandából álló lakás, kut és sertésólal kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Tiszántuli Mezőgazdasági Hitelintézet rt. Kossuth utca 8. 4222

VEGYES

Beiratás
a szeptemberben kezdődő tanévre, naponta 11—12 óráig és délután 3—5 óráig. Német nyelvtanitás iskolás gyermekeknek a teljes kiképzésig. Hat éven aluli gyermekeknek állandó német játékdélelőttök. — Német Gyermekotthon, Piac utca 34. szám, lift.

Ajándékba
adom 14 hónapos nőstény fekete kutyámat. Cim a kiadóban. 4427

Sötétszürke
farkaskutya elveszett. — Jutalom ellenében hozzák Rákóczi 9. 4396

Elveszett
sárgaszőrü, koros farkaskutya „Márti" névre hallgat. Megtaláló illő jutalomban részesül. Vadkedvü u. 31. 7499

Áthelyezési
varrodámat október 1-től Péterfia 30. sz. alá. Olcsó árainkból kalán 10 százalékot nyujtok. Bán Pál Margit Fiatarzdon. 7483

Padlás
20x5 méteres tengerinek alkalmas Részler Lajos vasüzlet, Széchenyi utca kettő. 4413

Zongora
kitünő hangu, modern elsőrangu bécsi gyártmányu bérbe kiadó Péterfia utca 9. az udvarban. 4244

Jó házikoszt,
bentétkezésre, vagy kihordásra kapható. (Rothermere (Darabos utca 44. 5. ajtó, Komády.

Imaülés,
Kápolnás utcai kistemplomban családi okok miatt eladó, vagy kiadó. Cim a kiaóban. 7180

Miss Edwards
született angol, diplomás polgári iskolai tanárnő, (cardiffi egyetemről) angolt tanit, József kir. herceg utca 12. szám. 4280

Nagytemplomban
egy női és egy férfi ülés eladó vagy bérbeadó. Telefon 4-74. 7391

Szalonomat
áthelyeztem Csapó u. 59 alá. Bardócz nőiszabó. 4066

HEGEDÜS BÉLA
ayug. községi főjegyző OFB. által engedélyezett ingatlanforgalmi irodája Debrecen, Timár utca 5. Telefon: 17-87.

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadó vállalat nyomdájában Debrecen, József kir. herceg u. 16. Kiadja Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóval